

พระราชสีลวิมล

(มหาอำพาช ฉาวรณโม)

อดีตเจ้าอาวาสวัดสุทธจินดาราม ราชวรวิหาร องค์ที่ ๑๒

ปิยโต ขายเต โสโก

ความเศร้าโศกย่อมเกิดแต่ของที่เรารัก

ปิยโต ขายเต ภัย

ภัยย่อมเกิดแต่ของที่เรารัก

ปิยโต วิปปมุตตสฺส

เมื่อเราพ้นจากความรักแล้ว

นตฺถิ โสโก กุโต ภัย

ความเศร้าโศก ภัยแต่ที่ไหนๆ ย่อมไม่มี

อนุสรณ์
งานพระราชทานเพลิงศพ
พระราชศีลวิมล

(ลำพวย การธมโม ป๕๔)

อดีตเจ้าอาวาสวัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร องค์ที่ ๑๒

และอดีตรองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ในพระบรมราชานุเคราะห์)

หมายรับสั่งที่ ศส๒๑๙๗

(แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๘

พระราชศีลวิมล (ถ้าพย อวธรรมโม) อายุ ๘๔ พรรษา ๗๒ อดีตเจ้าอาวาสวัดสุวรรณคาราราม
มรณภาพด้วยโรคชราภาพ ณ ภูมิลำเนาเดิมคาราราม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๘ เวลา ๑๗.๐๐ น.

วันอังคารที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๘ เวลา ๑๖.๓๐ น. ขอรับพระราชทานน้ำหลวงสงฆ์
พร้อมด้วยเครื่องเบญจรงค์ประกอบศพ ณ ศาลาการเปรียญ วัดสุวรรณคาราราม อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานหีบทองหีบตั้งประดับศพ.

ประกาศพระบรมราชโองการ

วัน	หน้าที่	พนักงานพระราชพิธี
		นำหมายเวียน เจ้าภาพศพ พระราชศีลวิมล (ถ้าพย อวธรรมโม)
	เพื่อทราบ.	

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยให้ถามผู้รับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

หมายรับสั่งที่ ๕๐๑๕๗

๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

(แบบ ก.)

สำนักพระราชวัง

ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ในการพระราชทานเพลิงศพ พระราชศีลวิมล (ลำพวย ถาวรธมโม) อดีตเจ้าอาวาสวัดสุวรรณคาวาราม ณ เมรุวัดสุวรรณคาวาราม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันเสาร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เวลา ๑๐.๐๐ น. ปาเพื่อพระราชกุศลพระราชทานในการออกเมรุ ณ ศาลาการเปรียญ วัดสุวรรณคาวาราม พระสงฆ์ ๑๐ รูปสวดพระพุทธมนต์ จบ มีพระธรรมเทศนาถ้อยคำ ๑ แล้วพระสงฆ์ทั้งนั้นถวายพรพระ รับพระราชทานดิน

เวลา ๑๔.๓๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูปบังสุกุล เชิญหีบศพเวียนเมรุ แล้วเชิญขึ้นดั่งบนจิตกาธาน

เวลา ๑๖.๓๐ น. พระราชทานผ้าไตร ๕ ไตรทอดถวายพระสงฆ์บังสุกุล แล้วพระราชทานเพลิง

ประกาศพระมณเฑียร/พิมพ์/พิมพ์/พิมพ์

วัน	หน้าที่
	พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเวียน เข้าภาพศพ พระราชศีลวิมล (ลำพวย ถาวรธมโม)
	เพื่อทราบ
	เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเจ้าพนักงานผู้มาปฏิบัติ
	เข้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

พระมหากรุณาธิคุณ

นับแต่ พระราชศีลวิมล (ลำพาย การมโม ป.๖.๕) เจ้าอาวาสวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร ได้ถึงมรณภาพ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นมา

สมเด็จพระบวรมหิศรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐได้ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานน้ำหลวงสรงศพ พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศประกอบศพ ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานหีบทองหีบตั้งประดับศพ

ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ ในการพระราชทานเพลิงศพ พระราชศีลวิมล (ลำพาย การมโม ป.๖.๕) เจ้าอาวาสวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร ณ เมรุหลวงข้างตลาดวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร ตำบลทอตันโซ้ย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และทรงบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานในการออกเมรุในวันเสาร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ แก่พระราชศีลวิมล (ลำพาย การมโม ป.๖.๕) คณะสงฆ์วัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร และศิษยานุศิษย์ อันหาที่สุดมิได้

คณะสงฆ์วัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เป็นล้นพ้นนี้ตลอดไป

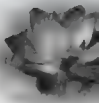
ขอถวายพระพร

พระสุวณณนิมลศีล

(ละเอียต จูตปณฺญ)

ในนามคณะสงฆ์วัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร และศิษยานุศิษย์

คำนำ

หนังสือเล่มนี้จัดพิมพ์เพื่อเป็นอนุสรณ์ มุทิตาสักการะแด่ พระราชศีลวิมล (มหาอำพา ย การธมฺโม) อดีตรองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ อดีตเจ้าอาวาส วัดสุวรรณาการาม ราชวรวิหาร องค์ที่ ๑๒ และ อดีตเจ้าอาวาสทุก ๆ รูปที่ผ่านมา โดยได้รวบรวมประวัติ วัดสุวรรณาการาม ราชวรวิหาร และ ประวัติการบูรณะปฏิสังขรณ์ของราชวงศ์จักรีไทย ทุก ๆ รัชกาล พร้อมทั้งได้นำภาพจิตรกรรมฝาผนังพระเจ้าสิบชาติ ไตรภูมิ ที่พระอุโบสถ และภาพ จิตรกรรมฝาผนังของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ จนถึงสวรรคต ที่พระวิหารเรียบเรียงไว้ในหนังสือเล่มนี้ด้วยแล้ว

วัตถุประสงค์ เนื่องจากพระครูสังฆรักษ์ณรงค์ศักดิ์ ฐิตสาโร ผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดสุวรรณาการาม ราชวรวิหาร ได้ย้ายเข้าอยู่จำพรรษาที่พระอารามหลวงวัดสุวรรณาการาม ราชวรวิหาร เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๐ (ในขณะนั้นยังบรรพชาเป็นสามเณรอยู่ได้ ๕ ปี) ได้ย้ายเข้ามาอาศัยพึ่งร่มโพธิ์ใบบุญได้ ๒ ปี และต่อมาได้เข้ารับการอุปสมบทเมื่อ ๑ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๒ โดยหลวงพ่พระครูจันทรรัตน์ (ละเอียต) ต่อมาปัจจุบันท่านได้รับแต่งตั้งเป็นพระ ราชาคณะชั้นสามัญ ที่พระสุวรรณนิมลศีล (ละเอียต ฐิตปญฺโญ) ร.ก.เจ้าอาวาสวัดสุวรรณาการาม ราชวรวิหาร ท่านรับเป็นเจ้าภาพในการอุปสมบทตลอดงาน พระสุวรรณนิมลศีล (มหาอำพา ย การธมฺโม) เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูปริยัติสุกิจ (มหาทอง อิสฺสโร) ผจล. วัดสุวรรณาการาม ฯ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระครูโมลีปริยัติคุณ (มหาจวบ) ผจล.วัดระฆังโฆสิตาราม ฯ เป็นอนุสาวนาจารย์ (ปัจจุบัน ท่านได้รับการแต่งตั้งเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ “พระราชประสิทธิ์วิมล” ตำแหน่งเจ้าคณะเขตบางกอกน้อย) และต่อมาได้รับตราตั้งพระครูฐานานุกรม เป็นพระครูสังฆรักษ์ พระราชศีลวิมล (มหาอำพา ย) วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ และได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงวัดสุวรรณาการาม ราชวรวิหาร เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๕ ทั้ง ๓ สิ่งนี้ ล้วนแล้วแต่ พระ

อุปัชฌาย์ อาจารย์ เมตตาสังเลิรมอบให้ทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ พระครูสังฆรักษ์นรงค์ศักดิ์ ฐิต์
 สารี ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุวรณดาราม ราชวรวิหาร ผู้ที่หลวงพ่อบุญพระราชศีลวิมล (มหาลำ
 พาย) ให้ความไว้วางใจ และยังเป็นผู้อยู่ใกล้ชิด ปณินนิตฺตฺสแล กระทำทุกสิ่งทุกอย่างให้หลวง
 พ่อ ในบั้นปลายชีวิตจนวาระสุดท้าย ขออาสาเก็บรวบรวมเรียบเรียงจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ไว้
 เพื่อเป็นอนุสรณ์ มุทิตาสักการะแด่ พระเดชพระคุณ พระราชศีลวิมล (มหาลำพาย การารมโม)
 พระอุปัชฌาย์ อาจารย์ และ อดีตเจ้าอาวาสทุก ๆ รูป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ คงได้คุณประโยชน์ แก่ผู้อ่านทุกท่านที่มิตามสนใจ
 ที่จะได้รับสาระประโยชน์ตามสมควร และตามความเหมาะสม ถ้าหนังสือเล่มนี้ยังมีประโยชน์
 แก่ท่านทั้งหลาย ไม่ว่าในด้านใดแล้วไซ้ร ขอผลงานสิ่งอื่นพินิจในการรวบรวม และ จัดพิมพ์ใน
 ครั้งนี้จึงเป็นผลบุญ พลากุศลอุทิศให้ หลวงพ่อบุญพระอุปัชฌาย์ พระราชศีลวิมล (มหาลำพาย
 การารมโม) ได้ร่ำมนมโหมทนากับศิษย์ผู้จัดทำ ด้วยเทอญฯ

พระครูสังฆรักษ์นรงค์ศักดิ์
 (พระครูสังฆรักษ์นรงค์ศักดิ์)

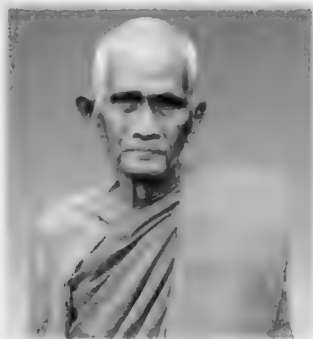
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุวรณดาราม ราชวรวิหาร

สารบัญ

๑. คำไว้อาลัย	๑๓
๒. ประมวลภาพพระราชศีลวิมล (มหาสำพาย) เมื่อครั้งมีชีวิตอยู่	๑๓
๓. ภาพถ่ายกฐิ พระราชศีลวิมล (มหาสำพาย) ที่สร้างใหม่ พร้อมสัณณูว่าจ้าง	๑๖
๔. ประมวลภาพ ใบตราตั้ง แต่งตั้ง ของพระราชศีลวิมล (มหาสำพาย)	๔๑
๕. ประมวลภาพ พิธีการ นำเพ็ญกุศล พระราชศีลวิมล (มหาสำพาย)	๕๕
๖. คณะสงฆ์ที่ร่วมวางพวงหรีดไว้อาลัย	๖๓
๗. รายนามผู้ที่ร่วมวางพวงหรีดไว้อาลัย	๖๘
๘. รายนามพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ สวดพระพุทธมนต์ และ ฉันทิตตอาหารเพล	๗๐
๙. ประวัติวัด สุวรรณคาราราม ราชวรวิหาร	๗๕
๑๐. ประวัติสมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถระ) เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑๐	๙๑
๑๑. ประวัติพระราชสุวรรณโสน (โกษ การุณโก) เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑๑	๑๐๒
๑๒. ประวัติพระราชศีลวิมล (สำพาย การธมโม) เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑๒	๑๐๖
๑๓. ประวัติพระสุวรรณนิลศีล (ละอียด จิตปณฺโญ) เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑๓	๑๑๑
๑๔. ภาพจิตรกรรมผ่านหน้าต่างวัดชาติซัดก ที่พระอุโบสถ	๑๑๓
๑๕. ภาพจิตรกรรมผ่านหน้าต่าง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ฯ	๑๒๘

อาลัยถึงพระอุปัชฌาย์

พระอุปัชฌาย์	อาจารย์	อบรมสอน
เอื้ออาทร	ศิษย์ให้	ได้ดีศึกษา
ทั้ง ตี๋ โต	เอก ได้	ใช้วิชา
ได้ความรู้	เพราะพระคุณ	ของอาจารย์...
ขอঁนทา	คารวะ	หัตถ์ไหว้
ต่างดอกไม้อ	มาลา	บุปผาหอม
อุปัชฌาย์จาก	ใจจิต	จิตประนอม
มนน้อม	นึกหา	ถึงอาจารย์

ขอให้ท่าน	ไปดี
ทรงพละ	ล้ำเลิศ
มีวาระนะ	ผ่องพรรณ
อายุยาน	ยืนร้อย
ขอกราบไหว้	คารวะ
จักรวาล	ผ่านสมุทร
ไม่เท่าคุณ	หลวงพ่อส่อน
เกินจิ	ล้ำอก
กลอนจากจิต	ขึ้นนี้
ขอฝากรอย	ลิขิต
ต่างประทีป	อุบเหียน
แต่อุปัชฌาย์	อาจารย์

มิสัชะ
ประเสริฐสุสาร
ไม่กัณดาร
ไม่น้อยปี
พระคุณท่าน
สุดวิถิ
วอนนาทิ
จะยกมา
มีดำน้อย
ของศิษย์ทา
เพียรบูชา
ทุกท่าน เทอญ ๑

พระครูสังฆรักษ์นรงค์ศักดิ์ ฐิตสาโร
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุวรณดาราม ราชวรวิหาร

คำไว้อาลัย

แม้ว่ากระผมจะไม่ใช่อำมาตย์หรือข้าราชการพระนครศรีอยุธยา แต่ได้เริ่มทำงานครั้งแรกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในตำแหน่งปลัดอำเภอพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๗ ในขณะที่นั้นที่ว่าการอำเภอพระนครศรีอยุธยา มาใช้อาคารสำนักงานประเภทศาลเมืองนครศรีอยุธยา ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ใกล้ๆ กับวัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร ผมผ่านไปผ่านมาตลอด และทราบว่า วัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร เป็นวัดสำคัญในประวัติศาสตร์ เป็นวัดต้นตระกูลของพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรี และมีโบสถ์ที่สวยงาม มีภาพจิตรกรรมฝาผนังในวิหารที่สวยงามประณีตในอดีตเจ้าอาวาสพระอารามหลวงแห่งนี้ เคยดำรงตำแหน่งเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยาฝ่ายมหานิกาย อีกด้วย

เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้กระผมมาดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ก็พบว่า วัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหารภายใต้การมีธรรมของพระเดชพระคุณพระราชศีลวิมล ก็หมดจดงดงาม สัมกับเป็นวัดสำคัญของประวัติศาสตร์ชาติไทย อย่างไม่เสื่อมคลาย พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณมีวัตรปฏิบัติที่งดงาม สม่ะไม่ฟังเพื่อ ฉันกัตดาหารเจ อยู่อย่างเรียบง่าย ในกฎหลังเก่าๆ ที่สร้างมานานแล้ว ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ท่านมีชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายจริงๆ เป็นพระภิกษุที่น่าเคารพ ยกย่อง สรรเสริญ เป็นตัวอย่างที่ดีในการสืบทอดบวรพระพุทธศาสนา

แม้บัดนี้ พระเดชพระคุณพระราชศีลวิมล ได้ล่วงลับไปแล้ว ท่ามกลางความเสียตายอาลัยรักของคณะสงฆ์ศิษยานุศิษย์ และคนทั่วไป แต่ชื่อเสียงคุณงามความดีของท่านยังปรากฏ และจะสถิตอยู่ในจิตใจของทุกคนตลอดไป

(ลายเซ็น)

(นายสมชาย ชุ่มรัตน์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อาลัย... แต่
ท่านเจ้าคุณพระราชศีลวิมล (มหาสำพาย การารมโม)
อดีตเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดสุวรณคารารม ราชวรวิหาร

ท่านเจ้าคุณพระราชศีลวิมล (มหาสำพาย การารมโม) อดีตเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดสุวรณคารารม ราชวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ท่านได้บำเพ็ญความดีมาเป็นเวลานาน จนพระภิกษุ สามเณร ดิษยานุศิษย์ และท่านสาธุชนทั่วไปยอมรับและยกย่องสรรเสริญว่า เป็นพระเถระผู้ใหญ่ที่มีความดีงามแห่งพระศาสนา และให้ความเคารพเชื่อถือ ท่านไม่ฉันทนื้อสัตรี ท่านฉันแต่อาหารเจมาโดยตลอด ท่านเป็นพระใจดี ใจเย็นมองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขันอยู่เสมอ เมื่อมีเวลา ท่านจะชอบปลูกต้นไม้โดยเฉพาะต้นตะโก ท่านชอบนำมาตัดกิ่งให้ส่วยงามและคอยตกแต่งอยู่เสมอ

คำสอนของพระพุทธองค์ที่ว่า “สัพเพ สังฆา อเนกจา สังฆา คือ ร่างกายและจิตใจ รูปธรรม นามธรรม ทั้งหมดทั้งสิ้นไม่เที่ยง เกิดขึ้นแล้วดับไป มีแล้วหายไป” ดังเคยเห็น ท่านเจ้าคุณพระราชศีลวิมล ท่านได้หยุดดำเนินชีวิตลงแล้วโดยสิ้นเชิง ซึ่งเป็นไปตามสภาวะการมทั้งหลาย นั่นคือ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป อีกไม่นานร่างของท่านเจ้าคุณพระราชศีลวิมล ก็ถูกคือสุธรรมชาติ

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย อำนาจแห่งบุญกุศลจวิจาว์ตร สัมมาปฏิบัติ ที่ท่านเจ้าคุณพระราชศีลวิมล ได้สร้างคุณงามความดี ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาตลอดอายุขัย จงเป็นผลาปัจจัยสั่งให้ดวงวิญญาณของท่านเจ้าคุณพระราชศีลวิมล จงไปสู่สุคติภพประสบสุข สภาพรในสัปรายกพด้วยเทอญ

(นายประดิษฐ์ แก้วมณี)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำไว้อาลัย

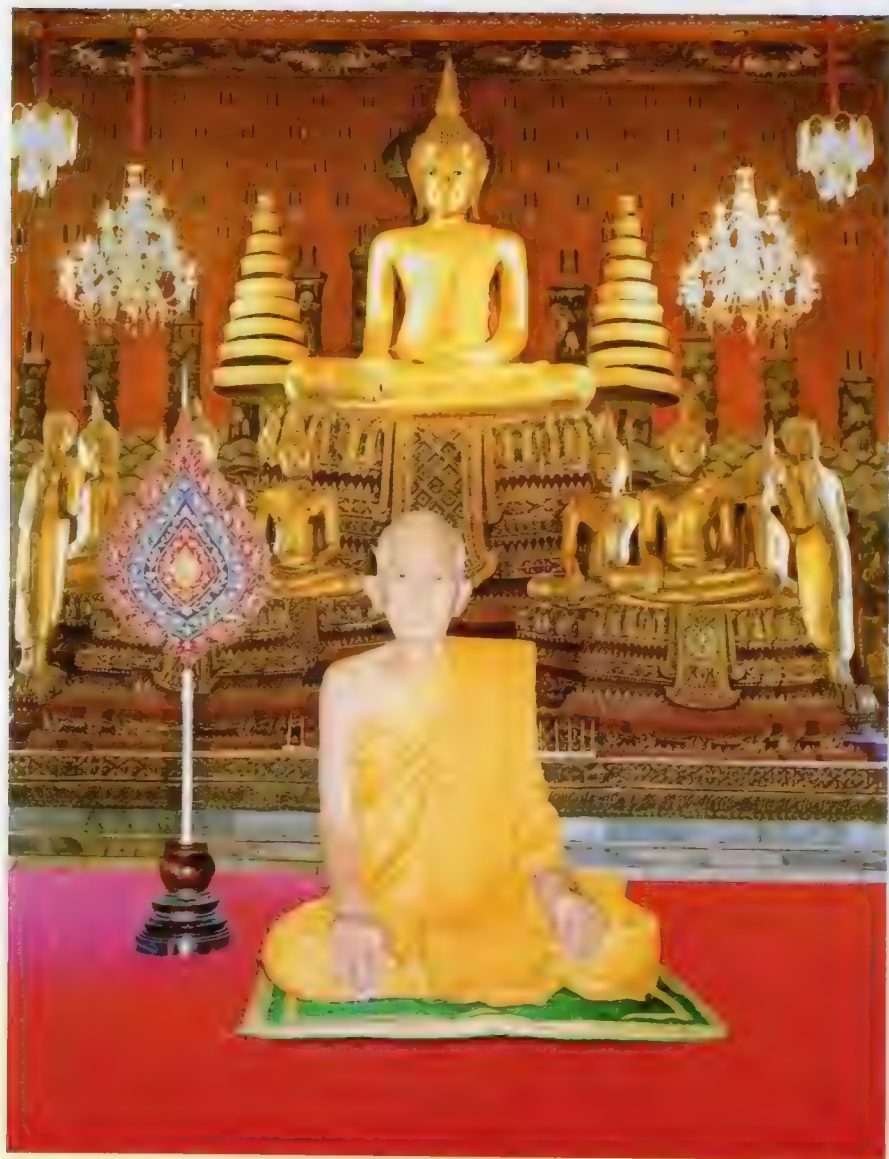
ข้าพเจ้ามีหน้าที่สำคัญหน้าที่หนึ่งของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือหน้าที่อาราธนา พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปประกอบพิธีงานรัฐพิธีต่างๆ ซึ่งรับผิดชอบสืบเนื่องมาประมาณสิบปี จึงมีโอกาสดำเนินการร่วมกับ พระราชศีลวิมล อดีตเจ้าอาวาสวัดสุวรณดาราราม ราชวรวิหาร ข้าพเจ้านำภิกษุภิกษุณีมาหาพระเดชพระคุณ และเมื่อถึงวันงานพิธีบางครั้งก็มารับท่านด้วยตนเอง บางครั้งก็ให้พี่ น้องๆ ในสำนักงานฯ มารับท่านทุกครั้ง

ภาพแห่งความทรงจำที่ข้าพเจ้ามาพบพระเดชพระคุณ ถ้าไปพบช่วงสายๆ หรือบ่ายๆ จะพบท่านพักผ่อนอยู่ขึ้นบนบั๊ว ขึ้นล่างบ้าง ของภักดิ์เก่าๆ ที่สืบทอดมาประมาณ ๑๖ ปี อยู่หลังโบสถ์ ถ้ามาพบท่านในตอนเย็นจะพบท่านมานั่งอยู่ข้างๆ โบสถ์ พักผ่อนตามอัธยาศัย มีพุทธศาสนิกชนมาสักการะท่านเป็นประจำ ท่านจะอยู่เงียบๆ ภายในกุฏิเพียงรูปเดียว อ่านหนังสือ ยังจำได้เสมอว่า กัดดาหารที่ต้องจัดการจะมิปันโต ๑ ชุด เป็นกัดดาหารเจ ท่านฉันเช่นนี้เสมอมา ท่านเป็นพระเถระที่น่าเคารพกราบไหว้ มีความเมตตาเป็นที่ตั้ง ส้มละ ในภายหลังประมาณปีเศษที่ผ่านมา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่ได้อาราธนาท่านไปประกอบพิธี เนื่องจากท่านเริ่มมีสุขภาพทรุดโทรม อาพาธตลอดมา เริ่มไม่รับภิกษุภิกษุณี และในที่สุดก็ทราบว่าท่านได้มรณภาพแล้ว นับว่าได้สูญเสียบุคคลากรที่สำคัญของพระพุทธศาสนาไปท่านหนึ่ง แต่คุณความดีของท่านที่ได้สั่งสมมา ยังคงปรากฏเป็นอนุสรณ์แก่คนรุ่นหลังตลอดไป

(นายสมชาย มีสุพร)

วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระราชศีลวิมล

โสภณธรรมกิจ มหาตณีสร์ บวรสังฆาราม ดามวาสี

พระภิกษุสำพาย ถาวรธมโม (โพธิ์สวัสดิ์)

วัดสุทธจินดา กรุงเทพมหานคร พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

ภาพฉายพระฉายาลักษณ์ พ.ศ. ๒๔๖๖ ที่วัดเทพศิรินทราวาส ๔๖๕๕

พระครูสมุห์ลำพาย

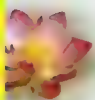
สอบมหาเปรียญธรรม ๔ ประโยคได้ พ.ศ.๒๔๘๗ (มหาลำพาย การารมโม)

พระครูปลัดสุตวัตร (พระมหาสำพาย ถาวรธมฺโม)

พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้รับแต่งตั้งเป็น "พระครูปลัดสุตวัตร"

จาก "พระธรรมโศภิตาจารย์" (เจ้าอาวาส)

ได้รับพระราชทานแต่งตั้งเป็นพระครูสัญญาบัตร ในชั้น ที่ พระครูภาวนาวรรณมิตฺต
ตำแหน่ง “พระวินัยธำรง วัดพระนครศรีอยุธยา”

ภายหลัง วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ เมื่ออายุได้ ๑๕ ปี ๑ เดือน ๕ วัน พรรษาที่ ๑๕

ห้องภาพแสงงาม ภาษี

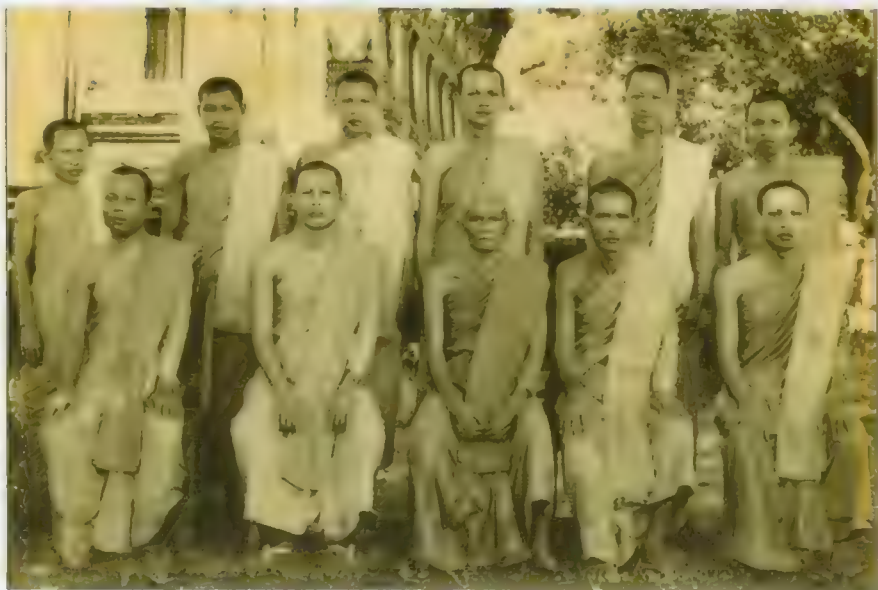
พระครู ฌณโก พระครูภาวนาธรรมวิจิตร (มหาเถร)

พระสาปอง ปญญาพโล

ถ่ายเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๒

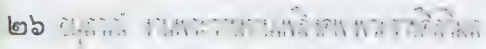
พระครูการธรรมวิจิตร (มหาสังฆ พุทธมุนี) เจ้าคณะเจ้าอาวาส วัดสุทัศน์
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร พุทธศาสนิกชน
๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ ถึงอายุ ๕๐ ปี ๕ เดือน ๑๑ วัน ก่อนภาพนี้ฉาย ภาชี

พระจำลอง กนฺตจาโร พุทธศักราช ๒๕๐๔

© 2000 Blackwell Science Ltd *Journal of Internal Medicine* 247: 395–401

[illegible]

ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ (មុខ) ជាមួយមន្ត្រីរាជការ (ខាងឆ្វេង និង ខាងស្តាំ) ក្នុងពិធីប្រារព្ធធ្វើបុណ្យប្រពៃណី។

1. 1990 年 12 月 26 日, 全国人大常委会通过《中华人民共和国香港特别行政区基本法》, 并于 1991 年 6 月 4 日颁布施行。

2. 1990 年 12 月 26 日, 全国人大常委会通过《中华人民共和国香港特别行政区基本法》, 并于 1991 年 6 月 4 日颁布施行。

3. 1990 年 12 月 26 日, 全国人大常委会通过《中华人民共和国香港特别行政区基本法》, 并于 1991 年 6 月 4 日颁布施行。

4. 1990 年 12 月 26 日, 全国人大常委会通过《中华人民共和国香港特别行政区基本法》, 并于 1991 年 6 月 4 日颁布施行。

5. 1990 年 12 月 26 日, 全国人大常委会通过《中华人民共和国香港特别行政区基本法》, 并于 1991 年 6 月 4 日颁布施行。

6. 1990 年 12 月 26 日, 全国人大常委会通过《中华人民共和国香港特别行政区基本法》, 并于 1991 年 6 月 4 日颁布施行。

7. 1990 年 12 月 26 日, 全国人大常委会通过《中华人民共和国香港特别行政区基本法》, 并于 1991 年 6 月 4 日颁布施行。

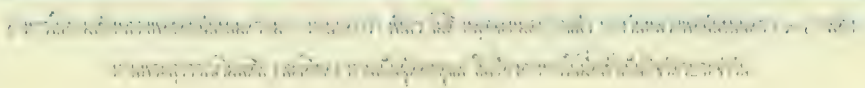
8. 1990 年 12 月 26 日, 全国人大常委会通过《中华人民共和国香港特别行政区基本法》, 并于 1991 年 6 月 4 日颁布施行。

9. 1990 年 12 月 26 日, 全国人大常委会通过《中华人民共和国香港特别行政区基本法》, 并于 1991 年 6 月 4 日颁布施行。

10. 1990 年 12 月 26 日, 全国人大常委会通过《中华人民共和国香港特别行政区基本法》, 并于 1991 年 6 月 4 日颁布施行。

หลวงพ่ พระราชศีลวิมล (มหาเจ้าพวย) บ้านมีความโศกภัยจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มาตามฤดูกาลว่า "แล้วจะหายากไปหรือไม่"
พระครูสังฆรักษ์นรเชษฐ์ดีใจ จะตอบคำถาม เพื่อให้อำลัใจเลื่อมใสการพระสงฆ์ดำเนินการหาผู้มีจิตศรัทธาสร้าง
คือนให้หลวงพ่ไปพักอยู่บ้านพระนอนนะ หลวงพ่ไม่ต้องเป็นท้าว แล้วการพระจะอยู่ด้วยดูแลหลวงพ่เอง

โศกชาตภณ ภรรยาของแม่โศกชาตภณ (ภรรยาของแม่โศกชาตภณ) ที่วัดพระบาทมิ่งเมือง พิษณุโลก
ขณะปฏิบัติหน้าที่เป็นแม่โศกชาตภณ (ภรรยาของแม่โศกชาตภณ) ที่วัดพระบาทมิ่งเมือง
ขณะปฏิบัติหน้าที่เป็นแม่โศกชาตภณ (ภรรยาของแม่โศกชาตภณ) ที่วัดพระบาทมิ่งเมือง

กิจวัตรประจำวันของพระครูสีแลว์กับคนไข้ที่วัด คือ ท่านช่วยอาบน้ำให้คนไข้ก่อนจะนำท่านไปสวดมนต์เช้าและเย็น
เพื่อให้อุบัติคุณแล้ว เวลาหลังจากนั้น ท่านจะพาพระครูสีแลว์ไปเดินเล่นในสวนกุหลาบ การสวดมนต์
อุปัชฌาย์ในวันนั้น จะเป็นครั้งสุดท้าย พระครูสีแลว์กับคนไข้ที่วัด ก็จะปฏิบัติหน้าที่ ที่ตนได้พูดเพียงปฏิบัติต่ออุปัชฌาย์
อาจารย์ ในยามที่ท่านต้องการความช่วยเหลือ ภาพนี้ถ่ายก่อนท่านจะมรณภาพเพียง ๑ วันเท่านั้น หลวงพ่อมีกระแส
พูดว่าผมจะมรณภาพแล้ววันนี้แล้ว หลวงพ่อไม่ป่วยหนักเลย ไม่เหนื่อย ใจดีแล้วก็กลับ

ขณะที่ พระพุทธเจ้าทรงเดินไปข้างหน้า พระพุทธเจ้าก็ทรงเดินไป
และ พระพุทธเจ้าก็ทรงเดินไปข้างหน้า พระพุทธเจ้าก็ทรงเดินไปข้างหน้า
พระพุทธรูปในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร
พระพุทธรูปในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร

พระครูพรหมสุภาภิบาล (หลวงพ่อพรหม) และพระครูสุเมธกิจวิธาน (หลวงพ่อ
สุเมธ) วัดสุทัศนเทพวราราม กรุงเทพมหานคร
ที่ได้ออกมาเที่ยว มาทำงาน

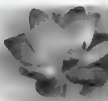

“พระพุทธเจ้าทรงตรัสสอนว่า ผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบแล้ว ได้ปฏิบัติจนครบถ้วนแล้ว จึงได้ชื่อว่า เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบแล้ว ผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบแล้ว จึงได้ชื่อว่า เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบแล้ว ผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบแล้ว จึงได้ชื่อว่า เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบแล้ว”

พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ถึงเหตุ และ ผล คือ ทุกข์ สัมผัส นิโรธ มรรค

[illegible]

สัญญาจ้างเหมาทำการก่อสร้าง

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สัญญานี้ทำขึ้นที่ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่เลขที่ ๓๐๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลหอรัตนไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระหว่างพระครูสังฆรักษ์ณรงค์ศักดิ์ วุฒิสโร ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุวรณดาราม ราชวรวิหาร ตำบลหอรัตนไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ นายณรงค์ พรหมใจรักษ์ อยู่บ้านเลขที่ ๓๐๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลหอรัตนไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้ว่าจ้าง” ฝ่ายหนึ่ง กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฮารมนิติ ก่อสร้าง โดยนายกิตติศักดิ์ อนันตพิพัฒน์กิจ อยู่บ้านเลขที่ ๑๓/๕ หมู่ ๑๓ ตำบลอุทัย อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๒๐๐ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้รับจ้าง” โดยทั้งสองฝ่ายตกลงทำสัญญาไว้ต่อกันดังนี้

ข้อ ๑. ผู้ว่าจ้างตกลงจ้างและผู้รับจ้างตกลงรับจ้างปลูกสร้างอาคารกุฏิเจ้าอาวาสวัดสุวรณดาราม ชนิดคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน ๒ ชั้น ขึ้นบนเป็นไม้ของเดิมทั้งหมด ส่วนที่ขาดเหลือผู้รับเหมาจัดเพิ่ม จำนวน ๑ หลัง ลงในที่ดินของผู้ว่าจ้าง หรือที่ดินที่ผู้ว่าจ้างมีสิทธิปลูกสร้าง ให้ถูกต้องตามแบบแปลนและรายการประกอบแบบแปลนแนบท้ายสัญญา

ข้อ ๒. ผู้รับจ้างตกลงค่าจ้างเพื่อก่อสร้างอาคารกุฏิเจ้าอาวาสตามข้อ ๑ ให้กับผู้ว่าจ้าง ในราคา ๑.๓๕๘.๕๐๐.๐๐ บาท. (หนึ่งล้านเจ็ดแสนสี่หมื่นแปดพันห้าร้อยบาทถ้วน) โดยราคาค่าจ้างนี้ได้รวมวัสดุ และ อุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างและค่าจ้างคนงานไว้แล้ว แต่ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยผู้รับจ้างจะต้องเป็นผู้จัดหาวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างตามชนิด ขนาด และคุณภาพตามที่แจ้งไว้ในรายการแนบท้ายสัญญานี้

ข้อ ๓. ผู้รับจ้างจะต้องทำการก่อสร้างจากเจ้าอาวาส ตามแบบแปลนและรายการประกอบแบบแปลนที่ตกลงกัน ตามข้อ ๑ ให้ถูกต้องตามเทคนิคและมาตรฐานของวิชาชีพ การก่อสร้างโดยจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน นับแต่วันทำสัญญา ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙

ข้อ ๔. ในกรณีที่เกิดเหตุสุดวิสัยใด ๆ ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และเป็นเหตุให้การก่อสร้างต้องหยุดชะงักลงโดยมิใช่ความผิดของผู้รับจ้างหรือเหตุการณ์ที่ผู้รับจ้างไม่ได้รับผิดชอบ ผู้ว่าจ้างตกลงขยายระยะเวลาแล้วเสร็จตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ ออกไปเท่ากับเวลาที่เสียไป แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินกว่า ๑ เดือน โดยผู้รับจ้างต้องแจ้งเหตุดังกล่าวพร้อมหลักฐานเป็นหนังสือให้ผู้ว่าจ้างทราบเพื่อขอขยายระยะเวลางานออกไปภายในกำหนด ๓ วัน นับแต่เหตุนั้นสิ้นสุดลง

ข้อ ๕. ผู้ว่าจ้างตกลงชำระเงินค่าจ้างให้กับผู้รับจ้างเป็นงวด ๆ ตามผลการก่อสร้างที่ตกลงกันได้ โดยผู้ว่าจ้างจะชำระให้ผู้รับจ้างภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ผู้ว่าจ้างรับมอบงานแต่ละงวดดังนี้

งวดที่ ๑ ชำระค่าจ้าง จำนวน ๒๖๓,๐๐๐.๐๐ บาท. (สองแสนหกหมื่นสามพันบาทถ้วน) เมื่อผู้รับจ้างทำการก่อสร้าง ปรับพื้นที่ถมดิน, ทำกำแพงกันดิน, ติ่ง, ตอกเข็ม, หล่อตอหม้อ, หล่อคานคอดิน เสร็จ

งวดที่ ๒ ชำระค่าจ้างจำนวน ๒๖๓,๐๐๐.๐๐ บาท. (สองแสนหกหมื่นสามพันบาทถ้วน) เมื่อผู้รับจ้างทำการก่อสร้างตั้งเสารับคานไม้ชั้น ๒, พื้นไม้ เสร็จเรียบร้อย

งวดที่ ๓ ชำระค่าจ้าง จำนวน ๒๖๓,๐๐๐.๐๐ บาท. (สองแสนหกหมื่นสามพันบาทถ้วน) เมื่อผู้รับจ้างตั้งเสารับโครงหลังคา, โครงหลังคา, มุงหลังคา, เสร็จเรียบร้อย

งวดที่ ๔ ชำระค่าจ้าง จำนวน ๒๖๓,๐๐๐.๐๐ บาท. (สองแสนหกหมื่นสามพันบาทถ้วน) เมื่อผู้รับจ้าง เทพื้นชั้นล่าง, ก่ออิฐชั้นล่าง, ติดตั้งผนังไม้ชั้น ๒, ติดตั้งวงกบประตูหน้าต่าง, วางระบบท่อน้ำดี น้ำเสีย, เสร็จเรียบร้อย

งวดที่ ๕ ชำระค่าจ้าง จำนวน ๑๓๕,๐๐๐.๐๐ บาท. (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นห้าพันบาทถ้วน) เมื่อผู้รับจ้างลงนามใน ภายนอกชั้นล่าง. ปูกระเบื้องห้องน้ำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

งวดที่ ๖ ชำระค่าจ้าง จำนวน ๑๓๕,๐๐๐.๐๐ บาท. (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นห้าพันบาทถ้วน) เมื่อผู้รับจ้างติดตั้ง ประตูหน้าต่าง. ติ้วฝ้าเพดานชั้นบนชั้นล่าง. เดินสายไฟฟ้าชั้นบนชั้นล่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว

งวดที่ ๗ ชำระค่าจ้าง จำนวน ๓๕๐,๕๐๐.๐๐ บาท. (สามแสนสี่หมื่นหกพันห้าร้อยบาทถ้วน) เมื่อผู้รับจ้างปูกระเบื้องชั้นล่าง. ติดตั้งดวงโคมไฟฟ้า. เดินท่อน้ำดี น้ำเสีย. ติดตั้งถังบำบัดน้ำเสีย. วางท่อระบายน้ำคสล. รอบอาคาร. ก่อสร้างรั้ว. ทาสี. เก็บงานส่วนที่เหลือทั้งหมด. ทุบกฐินหลังเก่าส่วนที่เหลือจนถึง เสร็จเรียบร้อยแล้ว

ข้อที่ ๖ ผู้รับจ้างยินยอมให้ผู้ว่าจ้างหรือตัวแทนของผู้ว่าจ้างเข้าตรวจงานในสถานที่ ก่อสร้างได้ตลอดเวลา โดยผู้รับจ้างจะต้องไม่ขัดขวาง และหากผู้ว่าจ้างหรือตัวแทนตรวจพบว่าการก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบแปลนและรายการประกอบแบบแปลนที่ระบุไว้ในข้อ ๑ ผู้ว่าจ้างหรือตัวแทนมีสิทธิสั่งให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ หากผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตาม ผู้ว่าจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันที และผู้ว่าจ้างมีสิทธิเอาการก่อสร้างให้บุคคลภายนอกดำเนินการต่อให้แล้วเสร็จต่อไปได้ โดยผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการนำไปให้บุคคลภายนอกดำเนินการต่อ

ข้อ ๗ ในระหว่างที่ทำการก่อสร้าง ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบอุบัติเหตุหรืออันตราย และความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงานของผู้รับจ้างหรือบริวารของผู้รับจ้าง และยังต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดแก่ทรัพย์สินของผู้ว่าจ้าง หรือ บุคคลอื่นที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ก่อสร้างนั้นด้วย

ข้อที่ ๘ ผู้รับจ้างจะต้องจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างของตนตามอัตราค่าจ้างและตามกำหนดระยะเวลาที่ ผู้รับจ้างและลูกจ้างได้ตกลงหรือให้สัญญาไว้ต่อกัน ถ้าผู้รับจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างตามวรรคหนึ่งผู้รับจ้างยินยอมให้ผู้ว่าจ้างนำเงินค่าจ้างที่ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่าย

ให้แก่ผู้รับจ้างได้และให้ถือว่าเงินจำนวนนี้เป็นเงินค่าจ้าง ที่ผู้รับจ้างได้รับจากผู้ว่าจ้างไปแล้ว
ส่วนหนึ่ง

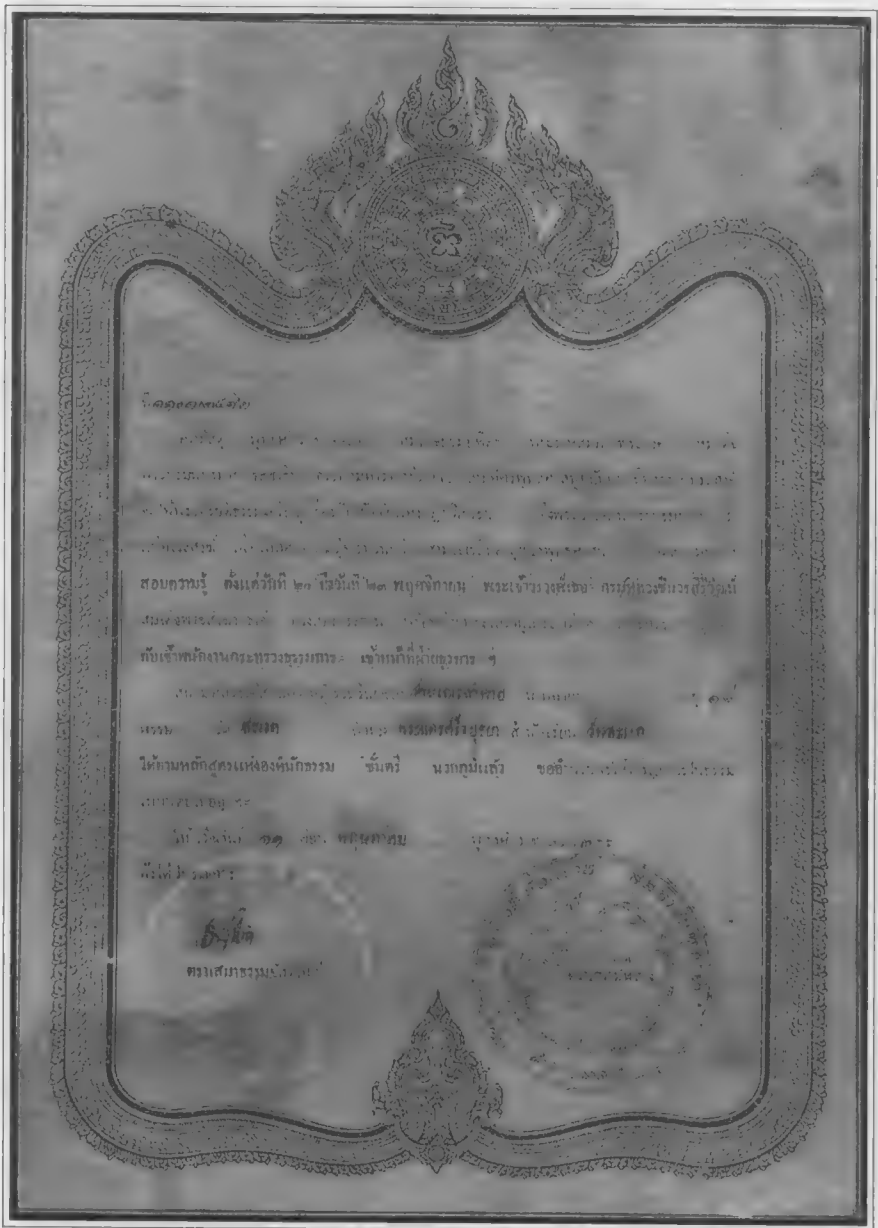
ข้อ ๙. เมื่องานก่อสร้างเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ผู้รับจ้างจะต้องดูแลรักษาความสะอาด
บริเวณพื้นที่ก่อสร้างรวมทั้งบริเวณใกล้เคียง และจะต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและ
กลบเกลี่ยพื้นดินให้เรียบร้อย และจะต้องขนเศษวัสดุก่อสร้างและสิ่งของต่างๆ ออกจากพื้นที่
ก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วันนับจากวันที่ผู้ว่าจ้างได้รับมอบงานแล้ว

สัญญานี้ทำขึ้นเป็น ๒ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้อ่านและ
เข้าใจในข้อความโดยตลอด จึงลงลายมือชื่อและประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน
 และได้เก็บไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

ลงชื่อ พระครูสังฆรักษ์ณรงศ์ศักดิ์ จิตสำโร ผู้ว่าจ้าง
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุวรณดาราม ราชวชิหาร

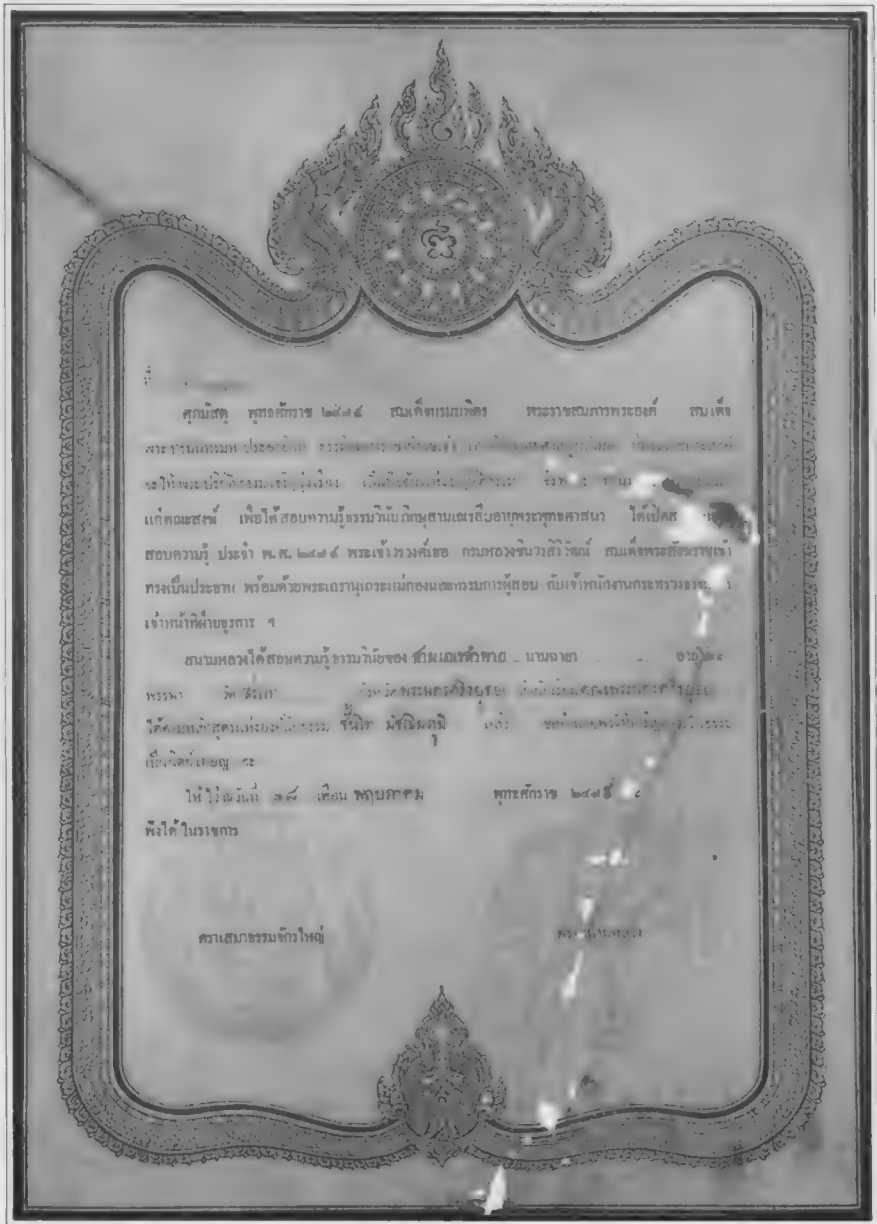
ลงชื่อ นายณรงค์ พรหมใจรักษ์ ผู้ว่าจ้าง
ผู้จัดการ บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขายุทธยา

ลงชื่อ นายกิตติศักดิ์ อนันตพิพัฒน์กิจ ผู้รับจ้าง
ห้างหุ้นส่วนจำกัด อารมณดีก่อสร้าง

สามเณรลำพวย โพธิ์สวัสดิ์ อายุ ๑๘ ปี

๑๑. พระยาศรีสุทนต์เจ้ากรมพระพิทักษ์ฐานันดร (เจ้ากรมพระพิทักษ์ฐานันดร) เจ้ากรมพระพิทักษ์ฐานันดร

สามเณรคำพาย โพธิ์สวัสดิ์ อายุ ๒๐ ปี

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๗๕ บ้านท่าใหม่ (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) วัดสุทัศน์ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

ที่ ๓๕๙/๒๔๘๖

โดยพระบรมราชโองการ สมเด็จพระสังฆราช สกลสังฆปริณายก
โปรดให้สังฆมนตรีว่าการองค์การสังฆา พร้อมด้วยกรรมการสังฆา ผู้แทน
ดำเนินการสอบบาลีสนามหลวง ประจำปี พุทธศักราช ๒๔๘๖

กรมการศาสนาเป็นผู้ดำเนินการฝ่ายวิชาการ

กับการสนามหลวงได้จัดการสอบบาลีประโยค ๓ แล้ว

ปรากฏว่า พระครูสมุห์ลำพวย การธมฺโม อายุ ๖๑ พรรษา ๑๑

วัด สุวรรณคฤหาม ลำปาง เป็น คนหนึ่งทวดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัด พระนครศรีอยุธยา สอบบาลี เป็นพระภิกษุชั้น

ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ พระครูสมุห์ลำพวย การธมฺโม

เป็นเปรียญ ๓ ประโยค

ขออำนาจพระให้เจริญด้วยเกียรติคุณสังฆา พระรัตนตรัย

ให้ในวันนี้ ๑๗ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๘๖

พ.ศ. ๒๔๘๖

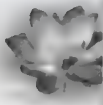
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๔๘๖

สังฆมนตรีว่าการองค์การสังฆา

พ.ศ. ๒๔๘๖ พระครูสมุห์ลำพวย การธมฺโม

อายุ ๓๑ พรรษา ๑๑ วัดสุวรรณคฤหามฯ สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค ๑๗ พฤษภาคม ๒๔๘๖

ตราตั้งผู้ช่วยเจ้าอาวาส

ที่ ๑/๒๕๐๐

วันที่ ๒๕ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖ แห่งสัญญาบัตรระเบียบ

พระคณาธิการ พุทธศักราช ๒๔๘๖

ให้พระครูธรรมจริยธาดา สาธุคุณ อายุ ๕๕ พรรษา

วัด ธรรมศาลาอาราม เป็น ผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัด ธรรมศาลาอาราม

ตำบล หอวัง อำเภอ กงหรา จังหวัด พัทลุง

มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์

พุทธศักราช ๒๔๘๘

ให้พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ที่อยู่ในวัดดังกล่าวแล้วซึ่งคน

งอยู่ในโอวาทของพระ ธรรมจริยธาดา อันชอบด้วย

พระธรรมวินัย สังฆานัติ กติกาสงฆ์ กฎองค์การ กฎหมาย ข้อบังคับ

และระเบียบทุกประการ.

ผู้รับสนองพระบัญชา

สกลมหาสังฆปริณายก

๒๕ เดือน ๑๗ ๒๕๐๐

สังฆนายก

พ.ศ. ๒๕๐๐ พระครูการธรรมวิธาน การธมฺโม

ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุวรรณศาลาอาราม ต.หอวัง อ.กงหรา จ.พัตลุง

๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

ที่...../๒๕๕๕

องค์การศึกษา

โดยพระบรมราชูปถัมภ์ ให้มีการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ
อันเนื่องด้วย องค์การศึกษามีหน้าที่อันสำคัญยิ่งที่จะส่งเสริม
โดยที่เห็นว่า พระองค์พระบรมราชูปถัมภ์...
จัดตั้งคณะกรรมการ...
มีวัตถุประสงค์เพื่อ...
จึงตั้งให้.....

เป็นกรรมการตรวจและให้สัตยาบัน

จึงขอรับภาระที่จะดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จด้วยดี
โดยสัตยาบัน จอห์น...
มีมติในธรรมเป็นมติ...
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ดร. วรวิทย์
นายกรัฐมนตรี

ศาสตราจารย์...
สภามหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๕๐ พระคฤหาสน์ราชไม้มหาวิทยาลัย
ป.๒๕ น.ร.เอก ได้รับแต่งตั้งเป็นการมาตามราชไม้มหาวิทยาลัย
จ.พระนครวัดวิทยุฯ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

ตราตั้งพระอุปฌาย์

ปี ๒๕๐๘

วันที่ ๘ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ แห่งกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๐๖) ว่าด้วยตำแหน่งและวิธีเลือกตั้งพระอุปฌาย์ ลงตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงแต่งตั้งให้

พระ ครูการธรรมวิธาน ฉายา การธมฺโม อายุ ๕๒ พรรษา ๓๐
 วิเทศฐานะ พ.ศ. ๒๕๐๘ ป.๕ ๖๖ ตำบล โคกสว่าง
 อำเภอ กาย จังหวัด ศรีสะเกษบุรีรัมย์ กรุงเทพมหานคร
 ในทางปกครองคณะสงฆ์ เป็นเจ้าอาวาสวัดราช เจ้าคณะอำเภอ

ดำรงตำแหน่งพระอุปฌาย์ในเขตดินปกครอง

มีหน้าที่เป็นประธานและรับผิดชอบในการบริหารพระพุทธศาสนา ตลอดจนหน้าที่
 รับผิดชอบตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๐๖) ว่าด้วยตำแหน่ง
 และวิธีเลือกตั้งพระอุปฌาย์

ขององค์เจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์ และ
 เป็นหลักในพระบรมมหาราชวัง

ร.ก. เจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์

ประจำจังหวัดบุรีรัมย์

ตราตั้งพระอุปฌาย์ พระครูการธรรมวิธาน การธมฺโม

อายุ ๕๒ พรรษา ๓๐ ป.๕ ๖๖ น.๕.เอก วัดกาย ดำรงตำแหน่งพระอุปฌาย์ในเขตพื้นที่ดินปกครอง

๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

แต่งตั้งผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง

ที่...../๒๕๕๓.

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๕ แห่งกฎมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๕
แก้ไขเพิ่มเติม (พ.ศ. ๒๕๐๙) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนพระสังฆาธิการ ออก
ตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงมีพระบัญชาแต่งตั้งให้
พระครูถาวรธรรมวิธาน ..... ฉายา ..... อายุ ๖๔ พรรษา ๔๒
วิทญาณะ ..... น.ธ.เอก ..... วัด .....
ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัด ..... ณ.....

ทำโดย ..... เจ้าอาวาสวัด ..... อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ของถึงความเจริญของสามเณรและพระพุทธศาสนา ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

แต่งตั้ง ณ วันที่ ๒๒ เดือน ..... ปีฉลู ..... พ.ศ. ๒๕๕๓

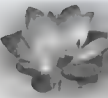

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณ

พระครูถาวรธรรมวิธาน การสมุโ

อายุ ๖๔ พรรษา ๔๒ ป.ธ.๔ น.ธ.เอก วัดภาษี ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดพนัญเชิง ฯ

๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

แต่งตั้งรองเจ้าคณะจังหวัด

ที่ ๗ ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๓ แห่งกฎหมายตราสามดวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๐๖)
ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนพระสังฆาธิการ ขอทรงตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงมีพระบัญชาแต่งตั้งให้

พระครูการธรรมวิธาน ..... ลาบา ..... ถาวรภูมิ ..... อายุ ๖๖ พรรษา ๔๕

วิเทศฐานะ ป.ธ. ๔ น.ธ. เอก วัด พนัญเชิง ..... อำเภอพระนครศรีอยุธยา

จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันมีตำแหน่งในทางปกครองคณะสงฆ์ เป็น ผู้ช่วยเจ้าอาวาส

ดำรงตำแหน่งรองเจ้าคณะจังหวัด พระนครศรีอยุธยา

มีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ในจังหวัดของตน ตามที่เจ้าคณะจังหวัดมอบหมาย

ขอมีกฎหมายตราสามดวงในพระปรมาภิไธย ทศกิตติมหาน เทอญ ๑

แต่งตั้ง ณ วันที่ เดือน ปี พ.ศ. ๒๕๕๐

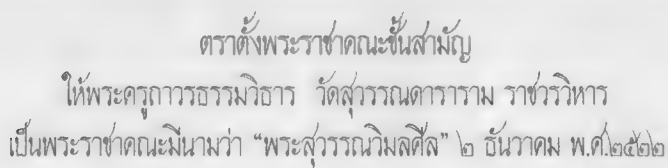

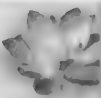
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

พระครูการธรรมวิธาน ถาวรภูมิ

อายุ ๖๔ พรรษา ๔๖ ป.ธ. ๔ น.ธ. เอก วัดพนัญเชิง ๑ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาส

ดำรงตำแหน่งรองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

แต่งตั้งรองเจ้าอาวาสพระอารามหลวง

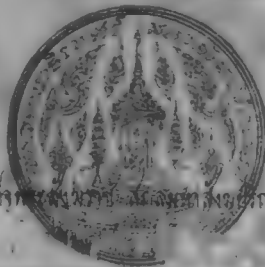
ที่ ๑/๒๕๒๒

ข้าดยอำนาจตามความในข้อ ๒๕ เบญจ แห่งกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๕
แก้ไขเพิ่มเติม (พ.ศ. ๒๕๐๙) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนพระสังฆาธิการ ออก
ตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงมีพระบัญชาแต่งตั้งให้
พระอุฎการธรรมจริยา ..... อายุ ๖๖ พรรษา ๔๔
วิภญานะ ป.ช. ๔ พ.ศ. ๒๕๐๕ วัด พนัญเชิง

ตำแหน่งรองเจ้าอาวาสวัด สุวรรณาาราม

ทำบล. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๒ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
ของจึงความเจริญงอกงามใหญ่โตในพระพุทธศาสนา ตลอดจนมหาชน เทอญ ฯ

แต่งตั้ง ณ วันที่ ๑ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณ

ตราตั้งรองเจ้าอาวาสพระอารามหลวง

พระครูการธรรมวิสาร การธมโม อายุ ๖๖ พรรษา ๔๔ ป.ช. ๔ น.อ.เอก วัดพนัญเชิงฯ
ดำรงตำแหน่งรองเจ้าอาวาส วัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒

แต่งตั้งเจ้าอาวาสพระอารามหลวง

ที่ ๗๒๒๒๓๓

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๕ เบญจ แห่งกฎหมายตราสามดวง ฉบับที่ ๕
แก้ไขเพิ่มเติม (พ.ศ. ๒๕๐๔) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนพระสังฆาธิการ ออก
ตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงมีพระบัญชาแต่งตั้งให้
พระสุวรนวมลิลิต ..... ลาภภักตมโม ..... อายุ ๖๔ พรรษา ๔๗
วิภขฐานะ ป.ธ. ๔ น.ธ. เอก วัดสุพรรณดาราราม .....

ทำการตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดสุพรรณดาราราม .....
ตำบลตรีนวน ..... อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

พระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ ที่อยู่ในวัดดังกล่าวข้างต้น จงอยู่ในโอวาทของ
เจ้าอาวาสที่ได้รับแต่งตั้งแล้วนั้น ซึ่งปฏิบัติการโดยชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย
กฎหมายตราสามดวง ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง

ขอจงมีความเจริญอกจามโอบอุ้มในพระพุทธศาสนาตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

แต่งตั้ง ณ วันที่ ๒๓ เดือน ..... พ.ศ. ๒๕๓๓

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์

ให้พระสุวรนวมลิลิต การมโม อายุ ๖๔ พรรษา ๔๗
ป.ธ. ๔ น.ธ. เอก วัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส
วัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

พ.ศ. ๒๕๒๕ (๒๕๒๕) ผู้ปฏิบัติพิธีพุทธศาสนิกชนไทย เป็นพระภิกษุสงฆ์
พุทธศาสนิกชน (พ.ศ. ๒๕๒๕) ผู้ปฏิบัติพิธีพุทธศาสนิกชนไทย
และ ผู้ปฏิบัติพิธีพุทธศาสนิกชนไทย พ.ศ. ๒๕๒๕ พ.ศ. ๒๕๒๕

1. *Содержание* 2. *Введение* 3. *Глава I. Общие сведения о языке*
 4. *Глава II. Грамматика* 5. *Глава III. Лексика* 6. *Глава IV. Фонетика*
 7. *Глава V. Морфология* 8. *Глава VI. Синтаксис* 9. *Глава VII. Семантика*
 10. *Глава VIII. Прагматика* 11. *Глава IX. История языка* 12. *Заключение*

ครอบครัววิจิตร ครอบครัววาศ ครอบครัวบุญโพธิ์ทอง ครอบครัวนิคคภักดิ์
ร่วมพิธีถวายพระเพลิงพระศพ พลเรือเอก ๕๗ ณ วัดสุทัศน์ฯ

นางสาววิมล วิจิตร และครอบครัว (๕๖) ครอบครัวนิคคภักดิ์ และครอบครัว
ร่วมพิธีถวายพระเพลิงพระศพ พลเรือเอก ๕๗ ณ วัดสุทัศน์ฯ

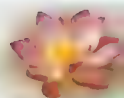

พระครูสุนทรเทวณารักษ์ เจ้าคณะอำเภอภาษี พร้อมด้วยคณะสงฆ์อำเภอภาษี
และเจ้าอาวาสวัดสุทธจินดา จังหวัดขอนแก่น ร่วมพิธีบำเพ็ญกุศลศพ

นายพรหม พงษ์คำใส นายก อบต.บ้านไร่ พร้อมด้วยผู้แทน อบต.บ้านไร่
พร้อมด้วยพระภิกษุ และ สามเณรวัดสุทธจินดา จังหวัดขอนแก่น ร่วมพิธี

ศูนย์ฯ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก ปีที่ ๕๙ (หน้าและหลัง)

วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

นางสาววิภาดา บุญศิริกุล, นางสาวนันทพร บุญศิริกุล, นางสาวนันทพร บุญศิริกุล, นางสาวนันทพร บุญศิริกุล, นางสาวนันทพร บุญศิริกุล, นางสาวนันทพร บุญศิริกุล

คุณสุชัยกับลูกศิษย์ที่วัดพระธาตุศรีวิไล และครอบครัว
 พระธาตุศรีวิไล (มหาสำพาย) วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๔

คุณสุชัย คุณอาวี ศิริบุญยัง วันอาทิตย์วันต้น พุ่มครอบครัว
 วัดพระธาตุศรีวิไล (มหาสำพาย) วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

A group of 14 people, including adults and children, are posed for a formal portrait in a room decorated with flowers and a large painting. The group is arranged in two rows, with some individuals kneeling or sitting in the front and others standing behind them. The background features a large, ornate painting or tapestry, and the room is filled with various floral arrangements and decorative items. The overall atmosphere is formal and celebratory.

7. การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๑

ព្រះសង្ឃប្រជុំនៅបន្ទប់ស្នាក់នៅស្ថាប័នស្រីស្រី រៀនសូត្រ
 ក្នុងបន្ទប់ស្នាក់នៅស្ថាប័នស្រីស្រី រៀនសូត្រ
 ក្នុងបន្ទប់ស្នាក់នៅស្ថាប័នស្រីស្រី រៀនសូត្រ
 ក្នុងបន្ទប់ស្នាក់នៅស្ថាប័នស្រីស្រី រៀនសូត្រ

พระครูธรรมสาร (หลวงพ่อธรรมสาร) เจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร (หลวงพ่อธรรมสาร) เจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร (หลวงพ่อธรรมสาร) เจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร

พระครูธรรมสาร (หลวงพ่อธรรมสาร) เจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร (หลวงพ่อธรรมสาร) เจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร (หลวงพ่อธรรมสาร) เจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร

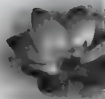

พระเทพวรมหาเถร (ม. วิจิตร) เจ้าคณะจังหวัดพนมมหารัชมังคลาจารย์ พร้อมด้วยพระภิกษุ
 จารย์ในจังหวัดพนมมหารัชมังคลาจารย์ ๖ จังหวัด รวมเป็นเจ้าคณะจังหวัด พนมมหารัชมังคลาจารย์
 พนมมหารัชมังคลาจารย์ (เจ้าคณะจังหวัดพนมมหารัชมังคลาจารย์) เจ้าคณะจังหวัดพนมมหารัชมังคลาจารย์
 และ เจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี พนมมหารัชมังคลาจารย์ ๖ จังหวัด พนมมหารัชมังคลาจารย์

๑. การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของสัตว์ในธรรมชาติ
 ๒. การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของสัตว์ในสวนสัตว์
 ๓. การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของสัตว์ในสวนสัตว์
 ๔. การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของสัตว์ในสวนสัตว์
 ๕. การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของสัตว์ในสวนสัตว์

คณะสงฆ์ที่ร่วมวางพวงหรีดไว้อาลัย

๑. คณะสงฆ์อำเภอภาษี
๒. คณะสงฆ์วัดเสนาสนาราม ราชวิหาร
๓. คณะสงฆ์วัดประสาธ
๔. คณะสงฆ์วัดรัตนชัย (จีน)
๕. พระครูโกศลธรรมโสภิต วัดหน้าพระเมรุราชิการาม
๖. พระครูอรุณวรารักษ์ เจ้าคณะอำเภอมหาราช วัดแจ้ง
๗. พระครูวิบุลยวิยากร วัดเสาชิง อำเภอบางบาล
๘. พระครูสุนทรธรรมโกศล เจ้าคณะตำบลหัวรอ วัดเสนาสนาราม ราชวิหาร
๙. วัดศรีโพธิ์
๑๐. พระครูสุนทรเจติยาภิวัฒน์ วัดเจริญธรรม อำเภอภาษี
๑๑. พระครูสิริารวัฒน์ วัดอินทาราม พระนครศรีอยุธยา
๑๒. พระครูวัดมนโสภณ วัดมาบพระจันทร์
๑๓. พระครูสุวรรณดีลาธิคุณ วัดบ้านแพน
๑๔. พระปลัดนพดล กมโล ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าโมก จังหวัดอ่างทอง
๑๕. พระครูสมุห์ห่อโนทัย (ฐานานุกรม พระราชศีลวิมล(ลำพาย) วัดกล้วย
๑๖. พระครูใบฎีกามงคล กิตติวณฺโณ (ฐานานุกรม พระราชศีลวิมล(ลำพาย) เจ้าอาวาสวัดโคกสังข์ ภาษี

รายนามผู้ที่ร่วมวางพวงหรีดไว้อาลัย

๑. คุณกฤตย์ รัตนรักษ์
๒. คุณพงศ์พนิต เตชะคุปต์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
๓. นายสมชาย ชุ่มรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๔. นางพัชรา ชุ่มรัตน์ นายกเหล่ากาชาดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๕. นายเนเรศ วงศ์สวัสดิ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๖. นายการ พรหมมิชัย รองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๗. ส.ส. ก่อกิจ ด้านชัยวัตร
๘. นางสมทรง พันธุ์เจริญวรกุล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๙. ว่าที่ร้อยตรีสมทรง สรรพโกศลกุล นายกเทศมนตรีนครพระนครศรีอยุธยา
๑๐. ส.ก.ทวี สุภานุกานนท์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๑๑. พ.อ.อ.สุวัฒน์ สรรพโกศลกุล รองนายกเทศมนตรีนครพระนครศรีอยุธยา
๑๒. คุณเกียรติศักดิ์ โสฬิตานนท์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
๑๓. ผู้จัดการภาค ภูมิภาค ๑ บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
๑๔. บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๕. คุณสมชาย ปลื้มจิตร ผกก. เขตอาวุโส เขตภูมิภาค ๒๑ บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

๑๖. คุณเชษฐ รัตตะกนิษฐ บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
๑๗. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๘. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๙. สำนักงานศิลปากรที่ ๓ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒๐. เหล่ากาชาดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒๑. นายวิเชียร กลิ่นสุคนธ์ นายกสมาคมช่างกรุงศรีอยุธยา
๒๒. โรงแรมเวอรวิเทลล์
๒๓. มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา
๒๔. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา
๒๕. ดร.สมจิตร์ ศิริเสนา (พิชิตวิญญ์) โรงเรียนเทคนิคพาณิชย์การพระนครศรีอยุธยา
๒๖. โรงเรียนชุมชนบ่อหม่เพชร
๒๗. คณะครูโรงเรียนชุมชนบ่อหม่เพชร
๒๘. โรงเรียนรอตเส้าวิทยา
๒๙. ชมรมผู้สูงอายุวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร
๓๐. คุณครูวางพยอม สุธะระศิริ บุตร - ธิดา
๓๑. โกหว่า - นกเอี้ยง ช้างเสือ
๓๒. คุณละออง ดัสกุล และ ครอบครัว อำเภอกาฬ
๓๓. นายจันทร์ ไตรพรหม บุตร - ธิดา
๓๔. อุมาสกล - อุมาสิกา วัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร

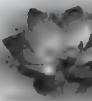
รายนามเจ้าภกพลวัดพระอภิธรรม
พระราชศีลวิมล (ลำพ่าย ถาวรธมโม)

อดีตเจ้าอาวาสวัดสุวรรณदारาราม และ
อดีตเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- ๒๕ เมษายน ๒๕๕๙ วัดสุวรรณदारาราม ราชวรวิหาร
๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ วัดต้นชัย (จีน)
๒๗ เมษายน ๒๕๕๙ ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (นายสมชาย ชุ่มรัตน์)
นางสมทรง พันธุ์เจริญวรกุล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา
๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ พ่อใหญ่ นายปัญญา น้ำเพชร มุขนีนิพระมงคลบพิตร
๒๙ เมษายน ๒๕๕๙ ครอบครัวธรรมศักดิ์ดากร และ ญาติ , ครอบครัวศิริเรือง ,
ครอบครัววายนต์
๓๐ เมษายน ๒๕๕๙ อาจารย์พวงพยอม สุขสระดี บุตร - ธิดา และ หลาน
๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คณะศิษย์วัดสุวรรณदारาราม ราชวรวิหาร
๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คณะสงฆ์อำเภอภาชี
๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ชมรมผู้สูงอายุวัดสุวรรณदारาราม ราชวรวิหาร
๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ พ.ต.นคร ชันฉัตร, คุณาวินัย-คุณศิริวรรณ วงศ์สุกรรม
คุณสมชาติ คุณรัตน์ ฉ่ำแสง

- ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คณะหลาน ๆ คุณป้าเลี้ยง มีผ่องศรี
- ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คณะครู-อาจารย์ และ สมาคมนักเรียนเก่าชุมชนป้อมเพ็ชร
- ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ วัดเสน่สนาราม ราชวรวิหาร
- ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คณะตลาดวัดสุวรรนดาราม ราชวรวิหาร (ตลาดวัดเซิง)
- ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ โรงแรมวิเวกริวกเพลล์
- ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คุณสุรชัย คุณอารีย์ ศิริวิบูลย์ (ร้านอาหารครัวแตง)
- ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ชุมชนหลังวัดสุวรรนดาราม ราชวรวิหาร (ตี๋ และ ญาติ)
- ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ครอบครัวสุชะระศิริ, ครอบครัวธรรมศักดิ์การ, ครอบครัวอันปรางค์
- ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คุณบุญสืบ คุณมาลี เล็กแจ่ม
- ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ร.ต.ต.(หญิง)พรพิสมัย ชันขาว และ ญาติ,วิทยาลัยอาชีวศึกษา
พระนครศรีอยุธยา
- ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ครอบครัวจัยทัฬ
- ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ นางทองมี ภูใหม่ (อุทิศให้ นายอรุณ กิจสนธิ)
- ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ครอบครัววงศ์สุนทร
- ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ คณะสงฆ์อำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ คณะสงฆ์วัดประสาธ
- ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ คุณสุธรรม มนिला อดีต ผอ.องค์การโทรศัพท์
- ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ คุณกิตติศักดิ์ คุณจิตินันท์ วาทะพุททะนะ,คุณนิตรา ฉิมพลี
- ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ อาจารย์ธวัช, คุณทับทิม ธรรมศักดิ์การ และ บุตร -ธิดา
- ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ คณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

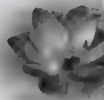
งานบำเพ็ญกุศลพระราชทานเพลิงศพ
พระราชศีลวิมล (มหาลำพาย ถาวรธมฺโม ป.ธ.๕)

อดีตเจ้าอาวาสวัดสุวรรนดาราม ราชวรวิหาร
และ อดีตรองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ณ ศาลาการเปรียญวัดสุวรรนดาราม ราชวรวิหาร
วันเสาร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เวลา ๑๐.๓๐ น.

รายนามพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ สวดพระพุทธมนต์ และ ถวายภัตตาหารเพล

๑. พระพรหมโมลี เจ้าคณะภาค ๑ วัดพิชยญาติการามวรวิหาร
กรุงเทพมหานครฯ
๒. พระพรหมสิทธิ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงวัดสระเกศ ราชวรมหา
วิหาร เลขานุการเจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก,
เลขานุการรองแม่กองงานพระธรรมทูต เจ้าคณะภาค
๑๒, กรรมการมหาเถรสมาคม
๓. พระธรรมคุณากรณี เจ้าคณะภาค ๑๔ วัดสามพระยา กรุงเทพมหานครฯ
๔. พระธรรมโกศาจารย์ เจ้าอาวาสพระอารามหลวงวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร
เจ้าคณะภาค ๒, อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
คณะเลขานุการคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช
๕. พระเทพวรเวที เจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา วัดบรมวงศานุรักษ์วรวิหาร

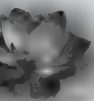
๖. พระราชปรีสิทธิวิมล เจ้าคณะเขตบางกอกน้อย วัดระฆังโฆสิตาราม
กรุงเทพมหานครฯ
๗. พระราชรัตนารกณ เจ้าคณะอำเภอพระนครศรีอยุธยา วัดพนัญเชิงวรวิหาร
๘. พระราชรัตนสุธี เลขาธิการเจ้าคณะใหญ่หนกลาง วัดชนะสงครามราช-
วรมหาวิหาร กรุงเทพมหานครฯ
๙. พระราชสุธรรมารกณ เจ้าคณะอำเภอป่าโมก วัดป่าโมกวรวิหาร อ่างทอง
๑๐. พระราชปรีสิทธิมงคล วัดศาลาปูนวรวิหาร
๑๑. พระราชสุทธิโมลี วัดเสนาสนารามราชวรวิหาร
๑๒. พระครูสุวรรณศีลจารย์ วัดสุวรรณเจติย์
๑๓. พระสุนทรธรรมานุวัตร รองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา วัดไผ่ล้อม บางบาล
๑๔. พระญาณไตรโลก รองเจ้าคณะอำเภอพระนครศรีอยุธยา
เจ้าอาวาสวัดกษัตราธิราชวรวิหาร
๑๕. พระสิริชัยโสภณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร
๑๖. พระวิสุทธิกัทรธาดา ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาลจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย, เลขานุการเจ้าคณะภาค ๒

พระสงฆ์ระดับเจ้าคณะพระสังฆาธิการ
ฉันภัตตาหารเพล-สวดมนต์คา-บังสุกุล

เวลา ๑๑.๐๐ น

จำนวน ๒๕๐ รูป

พระราชอาคันตุกะ แด่สมเด็จพระธรรมเทตนา ๑ กัณฑ์

งานบำเพ็ญกุศลพระราชทานเพลิงศพ

พระบรมราชานุเคราะห์

พระราชศีลวิมล

(มหาสำพาย การธมโม ป.ธ.๔)

อดีตเจ้าอาวาสวัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร

และ

อดีตรองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ณ ศาลาการเปรียญวัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร

วันเสาร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เวลา ๑๔.๐๐ น.

พระธรรมสิทธิ

เจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร ฯ

รายนามพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๕ รูป
พิจารณาผ้าไตรบังสุกุล ในพระบรมราชานุเคราะห์
งานบำเพ็ญพระราชกุศลออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ
พระราชศีลวิมล (ลำพวย ถาวรธมฺโม ป.ธ.๔)
อดีตเจ้าอาวาสวัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร
และ รองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ณ เมรุลอยชั่วคราว วัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
วันเสาร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๔
เวลา ๑๖.๐๐ น.

๑. เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชย์	วัดชนะสงคราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร ฯ
๒. พระพรหมสุธี	วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร ฯ
๓. พระธรรมโกศาจารย์	วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ฯ
๔. พระเทพวราทิ	วัดบรมวงศานุรักษ์ ราชวรวิหาร พระนครศรีอยุธยา
๕. พระราชรัตนวาที	วัดพนัญเชิง ราชวรวิหาร พระนครศรีอยุธยา

ประธานในการออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ
พระราชศีลวิมล (ลำพวย การธมโม ป.ธ.๕)

อดีตเจ้าอาวาสวัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร
และ รองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ณ วัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
วันเสาร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

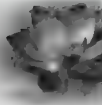
เวลา ๑๖.๐๐ น.

เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรจารย์

(นิคม ฐานิสสรมหาเถร ป.ธ.๙)

วัดชนะสงคราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร ฯ

ประวัติวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร

ขึ้น และ ตำบลที่ตั้งวัด

วัดสุวรรณดาราราม เป็นพระอารามหลวง ขึ้นเอก ขึ้นตราชาวรวิหาร เป็นพระอารามหลวง ตันราชวงศ์จักรี ตั้งอยู่เลขที่ ก.๕ หมู่ที่ ๑ ถนนอุทอง ตำบลหอรบตันไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินที่ตั้งวัดปัจจุบันมีเนื้อที่ ๔๑ ไร่ ๔๘ ตารางวา โฉนดที่ดินเลขที่ ๓๐๒๓๙ เล่มที่ ๓๐๓ หน้าที่ ๓๙

๑๓ ต ๑๓ ต

๔ อ ๕ อ เลขที่ดิน ๔๖ หน้าสำรวจ ๖๑๘

ออก ณ วันที่ ยี่สิบเก้า เดือนธันวาคม พุทธศักราช สองพันห้าร้อยยี่สิบสอง (ออกโฉนดในสมัยพระราชศีลวิมล (มหาอำพาบ) โดยการดำเนินงานของผู้ช่วยเจ้าอาวาสทั้ง ๒ รูป พระครูจันทรวัดิน (ละเอียด) พระครูปวิยัติสุกิจ (มหาทอง) และ พระครูสังฆรักษ์ณรงค์ศักดิ์ เลขานุการวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร ใช้เวลาดำเนินการประมาณ ๒ ปี จึงสำเร็จ) ตั้งวัดเมื่อพุทธศักราช ๒๒๙๕ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา พุทธศักราช ๒๒๙๕

เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๖.๑๖ เมตร ยาว ๓๘.๓๐ เมตร

เขต และ อุปการของวัด

ทิศเหนือ ติดลำรางวัดกระบือ (วัดร้าง) และติดที่ราชพัสดุ

เสาหลักเป็นเขต

ทิศตะวันออก ติดถนนอุทอง และ แม่น้ำป่าสัก

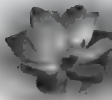
ทิศใต้   ตัดถนนอุทอง แม่น้ำป่าสัก และ แม่น้ำเจ้าพระยา
(ซึ่งเป็นชุมทางบรรจบแม่น้ำทั้งสองมารวมเป็น
สายเดียวกัน)

ทิศตะวันตก   ตัดลำรางวัดกำแพง (วัดร้าง) วัดท่าโพธิ์(วัดร้าง)
และลำคลอง หวีอตุ

แต่เดิมนั้นวัดมีเนื้อที่ปกครองดูแลอยู่ประมาณ ๘๒ ไร่ ๓ งาน รวมที่ดินที่ทางวัดจัดซื้อ
ไว้อีก ๓ แปลงด้วย แต่สภาพพื้นที่ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป ได้มีเอกชน และ หน่วยงาน
ของทางราชการเข้ามาปกครองยึดถือกรรมสิทธิ์ เขตวัดจึงเหลืออยู่ ๔๕ ไร่ ๒๐๘ ตารางวา

ผู้สถาปนาวัด

วัดสุวรรณาการามนี้เดิมชื่อว่า “วัดทอง” ตั้งวัดเมื่อ พุทธศักราช ๒๒๗๕
และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อพุทธศักราช ๒๒๗๕ ตั้งอยู่ในกำแพงเมือง
พระนครหรืออยุธยา ด้านตะวันออกเฉียงใต้ ริมบริเวณป้อมเพ็ชร โดยสมเด็จพระปฐมบรม
ชนกนารถแห่งพระบรมจักรีวงศ์ * ซึ่งมีพระนามเดิมว่า “ทองดี” มีอัครชายา ทรงพระนามว่า
“ดาราเรือง” ท่านทองดีนี้มีเชื้อสายสืบมาจากเจ้าพระยาโกษาธิบดี (ปาน) น้องชายเจ้าพระยา
โกษาธิบดี (เหล็ก) ผู้เป็นทหารเอกคู่พระทัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เจ้าพระยาโกษาธิบดี
(ปาน) มีบุตรคนหนึ่งชื่อ “ทอง” ได้เป็นที่เจ้าพระยา รวงษาธิราช ๙ มีบุตรชื่อ(ทองคำ) ได้
เป็นพระยาราชนิกุล และ พระยาราชนิกุลนี้ มีบุตรชื่อ (ทองดี) ได้เป็นออกพระสุนทรคำสตร์
หรือบางแห่งกล่าวว่าเป็นที่หลวงพิณจักษ์กรเป็นยกกระบัตรมหาดไทยในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวบรมโกศ ส่วนท่านดาราเรืองภรรยา นั้น เป็นบุตรของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ตั้งบ้านเรือนอยู่
หลังป้อมเพ็ชร ท่านทั้งสองเป็นพระชนก และ เป็นพระชนนี ของพระบาทสมเด็จพระพุทธ-
ยอดฟ้าจุฬาโลก เป็นผู้สร้างวัดทองขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นราชธานี (อยุธยาตอนปลาย)

หมายเหตุ * สมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช ทรงพระนิพนธ์ไว้ในหนังสือ ราชินิกุล รัชกาลที่ ๕ ว่า พระบูรพบุรุษเป็นพระบรมราชวงศ์จักรีมาแต่ หม่อมเจ้าบัว คือ ที่สมัญญาว่า “เจ้าแม่ดุดสิต” เป็นราชตระกูลครั้งกรุงทวารวดี (กรุงเก่า) สืบต่อมาถึง สมเด็จพระมหาชนกซึ่งทรงพระนามว่า “ทองดี” ได้มี พระนามบรรดาศักดิ์ว่า “พระอักษรสมบุรณ์” เสด็จขึ้นครองราชย์มณฑลไทย มีพระราชเขตหลักราชธานี กรุงทวารวดี (กรุงเก่า) ใกล้บ่อน้ำพุร้อน อันวัดสุทัศน์ดาราราม ราชวรวิหาร เป็นเครื่องหมายอยู่ที่ กรุงเก่าในทุกวันนี้

ท่านทองดี และ ดาราเรือง มีบุตรธิดารวมกันทั้งหมด ๕ คน คือ :-

บุตรคนที่ ๑ เป็นหญิง คือ กรมพระเทพสุธาธิบดีพระพิณาง

บุตรคนที่ ๒ เป็นชาย ชื่อ “ณรงค์” (ถึงแก่กรรมเมื่อยังเยาว์)

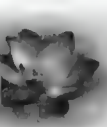
บุตรคนที่ ๓ เป็นหญิง คือ กรมพระยาศรีสุดารักษ์

บุตรคนที่ ๔ เป็นชาย คือ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

บุตรคนที่ ๕ เป็นชาย คือ กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท

เมื่อท่านดาราเรืองถึงแก่กรรม ได้ทิ้งบุตรไว้ ๕ คน มอบให้เป็นภาระดูแลเอาใจใส่ของน้องสาวชื่อ “ทองหยก” ซึ่งต่อมาได้เป็นภรรยาของท่านทองดี มีบุตร ๑ คนเป็นหญิง ชื่อ “กุ” (กรมหลวงนรินทรเทวี) เมื่อทองหยกถึงแก่กรรม ท่านทองดีก็ได้บุญมาลูกเรียงพิริเรียงน้องของการยาทั้งสองเป็นการยาก มีบุตรอีก ๑ คน เป็นชายชื่อ “ลา” เมื่อบ้านเมืองเกิดจลาจลจึงพากันอพยพลี้ภัยไป เมื่อท่านทองดีถึงแก่กรรมแล้วบุตรชายได้นำอัฐิของท่านทองดีพร้อมด้วย มหาสังข์ขุดตราไว้ อันเป็นสมบัติของต้นตระกูลถวายพระพุทธรูปยอดฟ้าจุฬาโลก จึงได้รับความดีความชอบ ทรงแต่งตั้งให้เป็น “กรมหลวงจักรเจษฎา”

ต่อมาเมื่อ พ.ศ.๒๓๑๐ กรุงศรีอยุธยาได้เสียแก่พม่าซ้ำอีก พวกพม่าได้จุดไฟเผาพระราชวัง

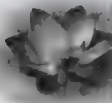

บ้านเรือน วัดวาอารามต่าง ๆ เสียหายย่อยยับ และได้กวาดต้อน เจ้านาย ขุนนาง ราษฎร ตลอดจน ทหารพลขึ้นไปเมืองพม่าจนหมดสิ้น เพื่อมิให้ชาติไทยตั้งหลักฐานได้ต่อไป เจ้านาย ขุนนาง ราษฎร ที่มิได้ถูกจับก็หลบหนีลี้ภัยเข้าป่าไป และพม่ายังได้ตั้งค่ายกวาดต้อนผู้คน และ ทหารพลขึ้น อยู่อีกที่ตำบลโพธิ์สามต้น อำเภอบางปะหัน ในปัจจุบัน

นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา กรุงศรีอยุธยาก็เป็นป่ากร้าง และถูกรื้อทำลายชุดค้นหา ทหารพลขึ้น แผ่นดิน เมื่อสมัยกรุงธนบุรีแล้ว ทางราชการยังให้บุคคลประมุขผูกขาดหาทหารพลขึ้นภายใน กำแพงพระนครศรีอยุธยาอีก การรื้อทำลายเอาอิฐไปก่อสร้างวังมีหลายครั้งหลายหน เช่น สร้าง กรุงธนบุรี และในสมัยสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ สร้างวัดวาอารามต่าง ๆ “วัดทอง” ที่ท่านทองดี และท่านดาวเรือง สร้างไว้ก็ถูกเผารื้อทำลายไปเช่นเดียวกัน เหลืออยู่แต่ซากอิฐหักซากปูนมูลดิน ซากโบสถ์ ซากวิหาร รกร้างเป็นป่ามานานหลายปี

ครั้นเมื่อปี พ.ศ.๒๑๒๕ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑ พระองค์เป็นปฐมในพระบรมราชวงศ์พระองค์นี้มีพระนามปรากฏต่อมาในภายหลังว่า พระบาท สมเด็จพระปรโมรราชมหাজักรบรมนาถ นเรศวรราชวิวัฒนวงศ์ปฐมพงศาธิราชวรมหาธิบดินทร์ สยามพิชิตนทรวโรดม บรมนารถบพิตร พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระองค์ประสูติ ณ วันพุธ แรม ๕ ค่ำ เดือน ๔ พ.ศ.๒๑๐๙ ปีมะโรง ณ กรุงเทพมหานคราติศรีอยุธยา มีนิราส์ฐานอยู่ ภายในกำแพงพระนคร เหนือป้อมเพชร ครั้น พ.ศ.๒๑๙๕ ปีนักษัตรชเนาศุกรย ๒๑ ปี เสด็จ ออกผนวชเป็นภิกษุอยู่วัดมหาธาตุ พวกราช ๑ แล้วลาผนวชเข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กหลวง ในพระเจ้าแผ่นดินที่ ๓๓ จึงปรากฏนามเรียกสามัญว่า “ขุนหลวงคอกมะตือ” ครั้นต่อมาพระองค์ได้ วิชาทรงดลกับธิดาในตระกูลเศรษฐีที่ตำบลอัมพวา แขวงเมืองสมุทรสงคราม อยู่ต่อพระมदन เมืองราชบุรี จึงเสด็จออกไปรับราชการอยู่ที่เมืองราชบุรี ได้เป็นตำแหน่งหลวงยกกระบัตร เมื่อพระชนมายุ ๒๕ ปี ครั้นเมืองกรุงเทพมหานครศรีอยุธยา เสียแก่พม่าเข้าศึกแล้ว เจ้าตาก (สิน) ตั้งเมืองธนบุรีขึ้นเป็นราชธานีจึงเสด็จตาม เข้ามารับราชการในกรุงธนบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๑

พระชนมายุได้ ๑๒ พรรษา ได้เป็นตำแหน่งที่พระราชรินทร์ในกรมพระตำรวจ ได้รับรางวัลเป็นกำลังของเจ้ากรุงธนบุรีทำการศึกสงครามตลอดมาถึง สงครามครั้งที่ ๑๑ เสด็จเป็นแม่ทัพออกไปปราบปรามจลาจลในเมืองเขมร ทำการยังไม่ทันตลอด พอได้ทรงทราบข่าวว่าเกิดเหตุจลาจลขึ้นในกรุงธนบุรี ด้วยเจ้ากรุงธนบุรีเสียพระสติกระทำการคดๆ สุ่มณะ และ ข้าราชการอาภวประจักษ์ราษฎรได้รับความเดือดร้อนร้ายแรง ราชการผันแปรป่วนปั่นไปทั้งพระนคร ก็เสด็จยกกองทัพกลับจากเมืองเขมร มาถึงกรุงธนบุรี ณ วันเสาร์ แรม ๙ ค่ำ เดือน ๕ พ.ศ.๒๒๑๕ ปีชาล มุขมนตรี และ ประจักษ์ราษฎรเป็นอันมากพร้อมกันกราบทูลอัญเชิญพระองค์ให้เสด็จดำรงสิริราชสมบัติทำการพระราชพิธีปราบดาภิเษกเป็นปฐมกษัตริย์แห่งบรมราชวงศ์จักรี เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๒๑๕ ตรงกับวันพฤหัสบดี ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๘ ปีชาล พระชนมายุ ๔๓ พรรษา พระองค์ได้พระราชทานปฐมบรมราชโองการว่า “ตั้งใจอุปถัมภ์ ขอยกพระพุทธรูปสำริดจะป้องกันขอบขันทีเสมา รักษาประจักษ์ และ มนตรี” หลังจากนั้นอีก ๑ ปีต่อมา ในปี พ.ศ.๒๒๑๘ ได้ทรงโปรดให้จัดการปฏิสังขรณ์ “วัดทอง” ขึ้นใหม่ทั้งพระอาราม และในการปฏิสังขรณ์ครั้งนี้ สมเด็จพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาทวังหน้าได้ทรงเข้าร่วมการปฏิสังขรณ์ด้วยพร้อมทั้งได้ทรงรับสั่งให้ชุดคลองหน้าวัดทางแม่น้ำปากด้านสะพานเสด็จเข้าถึงวัดเพื่อสะดากแก่พระภิกษุ-สามเณร ได้ใช้น้ำและเรือ เข้า - ออก เพื่อปิดนทบาต และ โปรดให้ช่างเขียนภาพเทพชุมนุมที่ผนังด้านบนพระอุโบสถ ส่วนผนังด้านล่างเขียนเรื่องทศชาติชาดก ทางผนังด้านหน้าเขียนเป็นภาพมารวิชัย มีพระนางธาวณิเบตมหายมมอยู่ตรงกลาง ส่วนผนังด้านหลังพระประธานเขียนภาพไตรภูมิ และทรงโปรดให้มีพระสงฆ์มาจำพรรษาในวัดนี้และให้เปลี่ยนชื่อ “วัดทอง” แต่เดิมนั้นมาเป็น “วัดสุวรรณาาราม” เพื่อเป็นอนุสรณ์ของพระชนกพระชนนี และทรงโปรดให้สถาปนาขึ้นเป็น “พระอารามหลวง” ขึ้นเอก ขนิษฐาจารย์วิหาร ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ครั้น ณ วันพฤหัสบดี แรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๙ พ.ศ.๒๔๕๒ ปีมะเส็ง เวลา ๑ ยาม ๗ บาท พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงเสด็จสวรรคต สิริพระชนมายุ ๗๒ พรรษา ทรงครอง

ราชสมบัติ ๒๗ ปีเศษ มีพระราชโอรสและพระอิตารม ๕๒ พระองค์

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ เป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มีพระนามเดิมว่า “ฉิม” ประสูติเมื่อ วันพุธที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๓๑๐ พระราชมารดา คือ สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี ขณะนั้นพระราชบิดายังดำรงตำแหน่งหลวงยกกระบัตรเมืองราชบุรี เมื่อพระชนมายุ ๒ พรรษา ได้ตามเสด็จเข้ามาอยู่ในกรุงธนบุรี ต่อมาในรัชสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้ทรงรับสถาปนาเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้ตามเสด็จพระราชบิดาทรงทำศึกกับต่างประเทศหลายครั้ง เมื่อมีพระชนมายุเพียง ๘ พรรษา ในสมัยรัชกาลที่ ๑ ได้ตามเสด็จคราวศึกลาดหญ้า ตีเมืองทวาย พ.ศ.๑๓๓๐ และตีพม่าในปี พ.ศ.๑๓๓๖ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงเสด็จเสวยราชสมบัติในปี พ.ศ.๑๓๕๒ ได้ทรงโปรดให้สร้างศาลาการเปรียญ เป็นศาลาติดกันอยู่ถึงสิบแปดอันเพิ่มเติมขึ้นอีก ๑ หลัง (ศาลาโรงธรรม) กว้าง ๖ วา ๑ คืบ ยาว ๑๓ วา ๑ คืบ แต่ยังไม่ทันเสร็จ (ก็เสด็จสวรรคตในปี ๒๓๖๗) รวมเสด็จครองราชสมบัติ ๑๖ ปี มีพระราชโอรส และ พระราชธิดา รวม ๖๒ พระองค์ สิริพระชนมายุ ๕๘ พรรษา

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๓ พระนามเดิม “ทับ” ทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ประสูติแต่สมเด็จพระศรีสุลาลัย (เจ้าจอมมารดาเรียบ) ประสูติ วันจันทร์ที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๓๓๐ ตรงกับแรม ๑๐ ค่ำ เดือน ๔ ปีมะแม เมื่อทรงดำรงอิสริยยศฐานันดรศักดิ์เป็นหม่อมเจ้าหลานเธอในรัชกาลที่ ๑ ทรงโปรดปราน เพราะมีความละม้ายในพระลักษณะท่าทาง และ พระวรกาย กับ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงได้รับอุปราชภิเษกขึ้นเป็น สมเด็จพระมหาอุปราช กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ได้เสด็จเสวยราชสมบัติ วันอาทิตย์ที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ.๑๓๖๗ ตรงกับวันขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๙ ปีจอ มีพระชนมายุ ๓๘ พรรษา ทรงมีพระนามว่า พระบาท

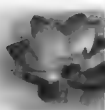
สมเด็จพระรามาธิบดีศรีสุนทรมหาเจษฎาบดินทร์ พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และ ในปี พ.ศ.๒๓๙๖ ได้ทรงสร้างศาลาการเปรียญต่อจากรั้วกาลที่ ๒ จนเสร็จสมบูรณ์ และทรงโปรดให้ซ่อมภาพเขียนในพระอุโบสถซึ่งชำรุดให้สมบูรณ์ต่อไป (สวรรคต เมื่อวันพุธที่ ๒ เมษายน พ.ศ.๒๓๙๔ ตรงกับวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ปีกุน รวมเสด็จครองราชสมบัติเป็นเวลา ๒๑ ปี มีพระราชโอรส และ พระราชธิดา รวม ๕๑ พระองค์ สิริพระชนมายุได้ ๖๔ พรรษา)

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ประสูติวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๓๔๗ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีชวด เป็นพระราชโอรส ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และพระราชชนนีสมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี ทรงดำรงพระยศเป็นพระเจ้าหลานเธอ ทรงเสวยราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ.๒๓๙๔ และ ในปี พ.ศ.๒๔๐๖ ได้ทรงโปรดให้สร้างพระเจดีย์ใหญ่ส่วนด้านหน้าพระเจดีย์ใหญ่ด้านทิศตะวันออกนั้นทรงโปรดให้สร้างพระวิหารเพิ่มขึ้นอีก ๑ หลัง และให้ช่างจำลองพระแก้วมรกตทำด้วยศิลามาประดิษฐานเป็นพระประธานไว้ในพระวิหารแล้วสร้างกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถรอบพระวิหาร และทรงโปรดให้สร้างศาลา โรงครัวอีก ๑ หลัง ไว้สำหรับอัดหนังสือใบลานซึ่งให้จารลงใบลานแล้วเสียบแต่งให้เรียบร้อยและโปรดให้ชุดคลองเจ้ากิจวัดด้วยแต่ยังไม่สำเร็จบริบูรณ์ ทรงโปรดให้มีพระราชดำเนินพระสงฆ์ขึ้นดับขัน พระราชดำเนินชื่อ “พระสุวรรณนิมลศีล” ตั้งชื่อพระครูชื่อ “พระครูโยคานุกูล” พระประธานในพระวิหารนั้น ได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยเอาเรือนแก้วมาติดขึ้นใหม่จนมองดูว่า เป็นพระชินราช เมื่อพระสุวรรณนิมลศีล “ลับ” เป็นเจ้าอาวาสในปี พ.ศ.๒๔๓๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงดำรงอยู่ในสิริราชสมบัติ ๑๘ ปี ทรงมีพระราชโอรส และ พระราชธิดา รวม ๘๒ พระองค์ เสด็จสวรรคต วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๑๑ สิริพระชนมายุได้ ๖๔ พรรษา

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๙ ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเป็นองค์ที่หนึ่งในพระนาง

เธอพระองค์เจ้ารำเพยภมราภิรมย์ ประสูติเมื่อ วันอังคารที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๓๙๖ ตรงกับวัน แรม ๓ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีฉลู ทรงสถาปนา เป็นกรมหมื่นพิทยเดชานุการบดี เมื่อปีระกา (พ.ศ.๒๔๐๔) เลื่อนเป็นกรมขุนพิษณุโลกประชานาถ เมื่อปีเถาะ (พ.ศ.๒๔๑๐) ได้ทรงกำกับพระราชกรณียกิจกรมมหาดเล็กกรมพระคลังมหาสมบัติ และกรมทหารบกวังหน้า บรมราชาภิเษกครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๑๑ ตรงกับ ร.ศ.๑๑๗ ทรงพระนามว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” เนื่องจากขณะนั้น ทรงมีพระชนมายุเพียง ๑๖ ปี ยังไม่บรรลุนิติภาวะ สมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) จึงขึ้นเป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน บรมราชาภิเษกครั้งที่ ๒ ได้เสด็จออกทรงผนวชเป็นภิกษุ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ.๒๔๑๖ จึงโปรดให้จัดการพระราชพิธีราชาภิเษก อีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๑๖ ตั้งแต่นั้นมา สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ทรงรับผิดชอบการปกครองบ้านเมืองด้วยพระองค์เอง เสด็จราชสมบัติในปิ่นเองพระองค์ได้ทรงบูรณะปฏิสังขรณ์ พระอุโบสถ ศาลาการเปรียญ รวมทั้งกุฏิสงฆ์ ทั้งหมดทั่วทั้งพระอาราม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ครองราชสมบัติ ๕๒ ปี มีพระราชโอรสและพระราชธิดา รวม ๕๗ พระองค์ พระองค์ก็เสด็จสวรรคต วันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๕๓ รวมสิริพระชนมายุ ๕๗ พรรษา การบูรณะปฏิสังขรณ์นี้ระหว่างพระสุวรวงศ์วิมลศิลป์ “หนู” เป็นเจ้าอาวาส ตั้งแผนที่ผังการก่อสร้างที่กรมโยธาทำในปี ร.ศ.๑๑๗ ตรงกับ พ.ศ.๒๔๔๑ และพระสุวรวงศ์วิมลศิลป์ “หนู” มรณภาพ ต่อมาพระสุวรวงศ์วิมลศิลป์ “ดิส” มาเป็นเจ้าอาวาสในปี ร.ศ.๑๒๓ ตรงกับปี พ.ศ.๒๔๔๗ ห่างกันเพียง ๖ ปี และสมัยพระสุวรวงศ์วิมลศิลป์ “ดิส” เป็นเจ้าอาวาสอยู่จนกระทั่ง พ.ศ.๒๔๖๖ ได้สร้างศาลาทำน้าด้านหน้าพระอุโบสถขึ้นอีก ๑ หลัง

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพระพันปีหลวง ประสูติเมื่อวันเสาร์ที่ ๑ มกราคม

พุทธศักราช ๒๔๒๓ เวลา ๐๘.๕๕ น. ตรงกับวันขึ้น ๒ ค่ำ เดือนยี่ ปีมะโรง เมื่อพระชนมายุได้ ๘ พรรษา ปีพ.ศ.๒๔๓๑ ได้รับสถาปนาขึ้นเป็น สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนเทพทวารวดี มีพระเกียรติยศเป็นชั้นที่ ๒ รองจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร ในปี พ.ศ.๒๔๓๗/สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร ได้สวรรคต ทรงได้รับสถาปนาขึ้นเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เพื่อเป็นการรักษาโบราณขัตติยราชประเพณี และความสงบในแผ่นดิน เมื่อสมเด็จพระบรมชนก เสด็จสวรรคต วันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๕๓ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธสยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จถวัลย์ราชสมบัติ ได้ทรงบูรณะปฏิสังขรณ์พระอุโบสถซึ่งชำรุดทางมุมด้านตะวันตกกว้าง และแตกออกไป ให้เรือตรงมุมเทศคอนกรีตใช้เหล็กพืดโอบรัดพระอุโบสถไม่ให้แบะออก และได้เปลี่ยนหลังคาพระอุโบสถและหลังคาพระวิหาร เป็นกระเบื้องเคลือบ และได้โปรดให้ซ่อมภาพเขียนในพระอุโบสถ

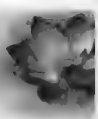
ในสมัยที่พระสุวรนวมลิลิต “ลับ” เป็นเจ้าอาวาส พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอยู่ครองราชสมบัตินาน ๑๕ ปี พระองค์เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๒๕ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๖๘ และ ในปี พ.ศ.๒๔๕๔ พระยาโบราณราชธานินทร์ (พร เดชคุป) สมุหเทศาภิบาล ได้ย้ายจากตำบลท่าหลวง มาปลูกในบริเวณที่ดินส่วนพุทธาซึ่งเป็นป่าช้า สำหรับฝังศพ ของวัดสุวารณดาราม (สถานที่ตั้งโรงเรียนชุมชนบ่อหมกเพชรในปัจจุบัน) ในฐานะเป็น ไวยาจักรของวัด ได้กราบบังคมทูลถึงความขาดแคลน น้ำใช้น้ำฉันของพระภิกษุ-สามเณร และศิษย์วัด ตลอดจนคฤหัสถ์ทั้งหมด ที่อยู่ในเขตวัดสุวารณดาราม จนกระทั่ง ในปี พ.ศ.๒๔๕๘ สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๕ ได้ทรงพระราชดำริท้าวพระราชทานทรัพย์ ส่วนพระองค์ ให้พระยาโบราณราชธานินทร์จัดการ สร้างถ้ำน้ำถาย เพื่อความสะอาด และความสุขสบาย แต่พระภิกษุ-สามเณร ศิษย์วัด ตลอดจนคฤหัสถ์ ทั้งหมด

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงเป็นพระราชโอรสลำดับองค์ที่ ๑๖ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระนามเดิมว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าชายประชาธิปกคัคคิตเดชนันท์ ๙ ทรงประสูติเมื่อ วันพุธที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๕๑ ตรงกับวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีมะเส็ง พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์องค์สุดท้ายในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช และเป็นองค์ของระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ๒๔๖๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จสวรรคต สมเด็จพระเจ้าฟ้าประชาธิปกคัคคิตเดชนันท์ ๙ ได้เสด็จสวดยพระราชสมภติ ขนานพระบรมนามาภิไธยว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เจ้าฟ้าประชาธิปกคัคคิตเดชนันท์ กรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๘ และประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกอย่างสมบูรณตามแบบแผน และ ทรงพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และทรงแต่งตั้งหม่อมเจ้ารำไพพรรณี เป็น สมเด็จพระอัครมเหสี เสด็จพระราชสมภติเป็น สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี

ครั้นต่อมา พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้ทรงโปรดให้บูรณะปฏิสังขรณ์พระวิหาร แล้วให้พระยาอนุศาสตรวิจิตร เขียนภาพประวัติศาสตร์ตอนพระเนตรดาวแทนภาพเดิมที่ชำรุด เสียหายในผนังพระวิหารอีก พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพระองค์เสด็จครองราชสมภติ ๙ ปี จึงสละราชสมภติ ทรงเสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ สิริพระชนมายุ ๔๔ พรรษา

ต่อมาในรัชกาลที่ ๘ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล ทรงเป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระนามเดิม หม่อมเจ้าอานันทมหิดล ประสูติเมื่อ วันอาทิตย์ที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๖๘ ตรงกับวัน ขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีฉลู ที่เมืองไฮเดลเบิร์ก ประเทศเยอรมนี ทรงมีพระเชษฐภคินี ๑ พระองค์ คือ สมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา

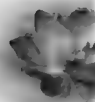
เมื่อพระชนมายุ ๔ พรรษา สมเด็จพระบรมชนกนาถ เสด็จสวรรคต พระองค์ทรงได้รับการอภิบาลอบรมเลี้ยงดู จากสมเด็จพระบรมราชชนนีแต่เพียงพระองค์เดียว เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ.๒๔๖๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสละราชสมบัติ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันทมหิดล ทรงได้รับอัญเชิญเสด็จขึ้นครองราชย์ ตามกฎมณเฑียรบาล ว่าด้วยการสืบสันตติวงศ์ ได้มีการประกาศเฉลิมพระนามว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ขณะนั้นมีพระชนมายุได้ ๘ พรรษา ๕ เดือน ๑๓ วัน ทรงได้เสด็จกลับสู่ประเทศไทยเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๘๑ ยังความปลาบปลื้มปิติอนันต์แก่ประชาชนชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง ทรงประทับในเมืองไทยได้ ๕๙ วัน ก็เสด็จพระราชดำเนินกลับไปทรงศึกษาต่อ เมื่อพระชนมายุครบ ๒๐ พรรษา จึงเสด็จกลับประเทศเพื่อประกอบพระราชกรณียกิจบริหารราชการแผ่นดินด้วยพระองค์เอง เนื่องจากประเทศอยู่ในภาวะสงคราม จึงไม่ปรากฏว่าได้โปรดให้มีการสร้างหรือบูรณะปฏิสังขรณ์ส่วนใดในพระอารามอย่างเป็นทางการ

ต่อมาในรัชกาลที่ ๙ รัชกาลปัจจุบัน ทรงเป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๑ ในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประสูติเมื่อวันจันทร์ที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๖๖ ตรงกับวัน ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือนอ้าย ปีเถาะ ทรงมีพระเชษฐภคินี ๑ พระองค์ คือ :- สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ต่อมาได้รับสถาปนาเป็น กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระบรมเชษฐาธิราช ๑ พระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ ขณะที่มีพระชนมายุ ๑ พรรษา ๙ เดือนเศษ สมเด็จพระบรมชนกเสด็จสวรรคต วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ.๒๔๘๒ พระองค์เจ้าอานันทมหิดล ขึ้นเสวยราชสมบัติสืบราชสันตติวงศ์ เป็นพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๘ ทรงได้รับสถาปนาฐานันดรศักดิ์เป็น สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช เมื่อพระชนมายุ ๑๑ พรรษา ได้เสด็จนิวัติสู่ประเทศไทยพร้อมด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ในฐานะสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ ตามเสด็จด้วยสมเด็จพระบรมราชชนนี และสมเด็จพระพี่นางเธอ เมื่อ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จสวรรคต สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จเกลิงถวัลยราชสมบัติสืบต่อมา ในวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ.๒๔๙๓ ได้ประกอบพระราชพิธีราชาภิเษกสมรส กับ หม่อมราชวงศ์หญิงสิริกิติ์ กิติยากร และทรงสถาปนา หม่อมราชวงศ์หญิงสิริกิติ์ กิติยากร เป็นสมเด็จพระราชินี ต่อมาในวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๓ ได้ประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ได้เฉลิมพระนามาภิไธย ตามที่จารึกสุพรรณบัฏว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร์ สยามินทราธิราช บรมนาถ บพิตร” และทรงสถาปนาสมเด็จพระราชินีขึ้นเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริที่หาอันหนักแน่นมั่นคงในพระพุทธศาสนา พระองค์ทรงโปรดให้บูรณะปฏิสังขรณ์ พระอุโบสถ เมื่อปี พ.ศ.๒๔๖๗ และทรงโปรดเสด็จพระราชดำเนินทรงยกช่อฟ้าพระอุโบสถ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๖๑ และได้พระราชทานทรัพย์เป็นประจำทุก ๆ ปี เพื่อทำนุบำรุงพระอารามในพระพุทธศาสนา และพระภิกษุ-สามเณร ด้วยดีเสมอมา วัดสุวรรณดาราม ราชวรวิหาร นี้ นับว่าเป็นพระอารามหลวง ที่พระเจ้าแผ่นดินในราชวงศ์จักรีทุก ๆ พระองค์ให้ความสำคัญ และได้บูรณะปฏิสังขรณ์เพิ่มเติมต่อเนื่องกันมาเกือบ ทุก ๆ ชั่วกาล

ปูชนียการวัตถุ

วัดสุวรรณดาราม ราชวรวิหาร แห่งนี้มีพระอุโบสถซึ่งสร้างเป็นรูปทรงกลางแอ่นคล้ายเรือสำเภา ไม่เหมือนพระอุโบสถวัดต่าง ๆ หน้าบันมีรูปพระนารายณ์ทรงครุฑ พระประธานในพระวิหารนั้น ได้จำลองมาจากพระแก้วมรกต พระเจดีย์ด้านหลังพระอุโบสถได้บรรจุพระอัฐิของพระบรมชนกนาถ ของรัชกาลที่ ๑ พระเจดีย์ ด้านหลังพระวิหารบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และ ในสมัยการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์นั้น ข้าราชการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มาประชุมถือน้ำพิพัฒน์สัตยาในพระอุโบสถวัดสุวรรณดารามนี้

และทางราชการ ใช้เป็นสถานที่ทำพิธีต่าง ๆ ทางศาสนา ส่วนด้านหน้าพระอุโบสถนั้น รัชกาลที่ ๔ ได้ทรงนำหน่อโพธิ์ ต้นที่พระศาสดาตรัสรู้ จากประเทศอินเดียโปรดให้ปลูกไว้ ส่วนที่ผนังพระอุโบสถ มีภาพเขียนเทพชุมนุม และภาพทศชาติชาดก-ภาพมารวิชัย ส่วนที่พระวิหารนั้น มีภาพจิตรกรรมฝาผนังเขียนภาพเทพชุมนุม และภาพพระราชพงศาวดาร ในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งล้วนเป็นภาพ วิจิตรสวยงามมาก และมีคุณค่าทางจิตรกรรมอันควรค่าอย่างยิ่ง

ความสำคัญของวัดนี้

เป็นพระอารามหลวง ชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร รองจากพระอารามหลวง ชั้นเอก ชนิดราชวรมหาวิหาร ทำราชอาณาจักร มีพระอารามหลวง ชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร เพียง ๑๐ พระอารามเท่านั้น โดยเฉพาะวัดสุวรณดาราราม ราชวรวิหาร มีประวัติความเป็นมา ซึ่งปฐมบรมราชวงศ์จักรีทรงสถาปนาขึ้นดังกล่าวแล้วในตอนต้นเท่ากับเป็นวัดของราชตระกูลจักรี นามวัด “สุวรณดาราราม” นัยว่ามาจากคำว่า “ทอง” ซึ่งหมายถึงท่าน “ทองดี” และ ท่าน “ทองด้วง” (รัชกาลที่ ๑) และ มาจากคำว่า “ดาวเรือง” ซึ่งเป็นบรมชนกชนนี ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เพราะ “สุวรณ” แปลว่า “ทอง” และ “ดารา” แปลว่า “ดาว”

วัดสุวรณดาราราม ราชวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ซึ่งในเทศกาลทอดผ้าพระกฐินหลวงนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน พระองค์จะต้องเสด็จพระราชดำเนินมาทอดผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เอง หรือทรงโปรดให้ผู้แทนพระองค์ ฐานันดรต่ำสุดต้องยกมณฑปเท่านั้น ทั้งนี้เพราะความสำคัญของ วัดสุวรณดาราราม ราชวรวิหาร จึงทรงพระมหากรุณาเป็นพิเศษ

งานเทศกาลประจำปี

ในสมัยการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พระยาโบราณราชธานินทร์ เป็นไวยาวจักร ได้จัดงานวันวิสาขบูชา คือ ให้กรมการอำเภอ ตลอดจนกำนันผู้ใหญ่บ้านทุก ๆ

อำเภอโคกโพธิ์ท่าพระต่าง ๆ เข้ามา ร่วมประกวดกันเป็นประจำทุก ๆ ปี ตลอดจน รวบรวมเงิน บริจาคมาบูรณะปฏิสังขรณ์วัดด้วย และในเดือน ๑๑ แรม ๕ ค่ำ จะมีงานเทศกาลไหว้พระเป็น ประจำทุก ๆ ปี ต่อมาในสมัย นายเกียรติ ณะกุล เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในสมัยนั้นได้ย้ายงานนิสาขบูชา ที่กรมการอำเภอมาวัดด้วยแต่เดิมนั้น ไปจัดทำที่พระมงคล บพิตรสำนงานไหว้พระ เดือน ๑๑ แรม ๕ ค่ำ สมัยพระศรีสุธรรมมุนี (อาจ อาสภ) เป็นเจ้า อาวาส ได้เลิกไป และได้จัดเป็นวันทอดผ้าป่าประจำปีขึ้นแทน (จนถึงปัจจุบันนี้ก็ถูกยกเลิกไป)

การศึกษา

การศึกษาในอดีตในอดีตเข้าใจว่าคงสอนกันตามแบบโบราณ เรียกว่าสอนหนังสือวัด ใน สมัยนั้น ต่อมาจนถึงสมัยพระสุวรรณนิมลศีล (หนู) เป็นเจ้าอาวาส จึงได้จัดตั้งโรงเรียน สอน ภาษาไทยขึ้น โดยใช้ศาลาการเปรียญเป็นสถานที่เรียน เรียกว่าโรงเรียนมณฑล เป็นโรงเรียน ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อมา ในสมัยพระศรีสุธรรมมุนี (อาจ อาสภ) เป็นเจ้าอาวาส ทางราชการได้ย้ายโรงเรียนมณฑลประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากวัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร ไปอยู่ที่โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย (ในปัจจุบัน) และย้ายโรงเรียนปริยัติธรรมแผนก ธรรม และบาลี จากตึก ๒ ขึ้น มาเรียนมาสอนที่ศาลาการเปรียญ ต่อมาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ นายจรรยา นางกิมลี กิจจาทร และญาติ-มิตร ได้มีจิตศรัทธาร่วมกันบริจาคทรัพย์ สร้างโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกธรรม-บาลี ภายวัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร จนถึง ปัจจุบัน

การศึกษาปริยัติธรรม ทั้งแผนกธรรม และแผนกบาลี ในสมัยพระศรีสุธรรมมุนี (อาจ อาสภ) เป็นเจ้าอาวาสนั้น การศึกษาเจริญรุ่งเรืองมาก จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๔๐ พระศรีสุธรรมมุนี (อาจ อาสภ) ซึ่งขณะนั้นมีสมณศักดิ์เป็นพระธรรมไตรโลกาจารย์ (อาจ อาสภ) ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งเป็นอธิบติสังฆมัตมมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์

กรุงเทพมหานคร ฯ การศึกษาฝ่ายปริยัติธรรม ของวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร
เริ่มตกต่ำลงมาจนบัดนี้ ทั้งนี้เป็นสภาพที่เกิดขึ้น แก้ววัดทุกวัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
และจังหวัดอื่น ฯ

เจ้าอาวาส

เจ้าอาวาสวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร สมัยรัชกาลที่ ๑ ที่ ๒ และ ที่ ๓ ไม่ปรากฏ
ว่าเจ้าอาวาสนั้นเป็นพระราชาคณะ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๔ โปรดให้มีพระราชาคณะขึ้นตาม
ตำแหน่งของวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร พระราชาคณะชื่อ “สุวรรณวิมลศีล” ตั้งพระ
ฐานานุกรม ชื่อ “พระครูโยคานุกูล” ตำแหน่งพระราชาคณะของ “วัดสุวรรณดาราราม
ราชวรวิหาร” นี้มีชื่อว่า “สุวรรณวิมลศีล” สืบต่อมาโดยลำดับ ดังนี้ :-

เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑ ถึงเจ้าอาวาสองค์ที่ ๔ ในสมัยรัชกาลที่ ๑ ถึง รัชกาลที่ ๓ ไม่
ปรากฏหลักฐานว่าชื่ออะไรกันบ้าง มาปรากฏหลักฐานว่า เจ้าอาวาสองค์ที่ ๕ เป็นต้นมา จนถึง
ปัจจุบัน ดังนี้ :-

เจ้าอาวาสองค์ที่ ๕ พระสุวรรณวิมลศีล (ลำตุ)

เจ้าอาวาสองค์ที่ ๖ พระสุวรรณวิมลศีล (มี) เป็นพระอุปัชฌาย์ของ พระญาณ-
ไตรโลก (ฉาย) เจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา วัดพนัญเชิงวรวิหาร

เจ้าอาวาสองค์ที่ ๗ พระสุวรรณวิมลศีล (หนู) พ.ศ.๒๔๑๑ ร.ศ.๑๑๗

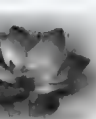
เจ้าอาวาสองค์ที่ ๘ พระสุวรรณวิมลศีล (ดิล) พ.ศ. ๒๔๔๗/ ร.ศ.๑๒๓

เจ้าอาวาสองค์ที่ ๙ พระสุวรรณวิมลศีล (ลับ) พ.ศ.๒๔๔๙ ร.ศ.๑๒๕ เป็น
พระอุปัชฌาย์ของพระราชสุวรรณโสภณ (โกย การุณโก) และ มีศักดิ์เป็นลุงอีกด้วย

เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑๐ พระศรีสุธรรมมุณี (อาจ อาสภเถระ) พ.ศ.๒๔๖๖

เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑๑ พระราชสุวรรณโสภณ (โกย การุณโก) พ.ศ.๒๕๐๕

เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑๒ พระราชศีลวิมล (ลำพาย การธมโม) พ.ศ.๒๕๒๓

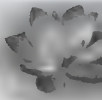

ได้รับการแต่งตั้งรักษาการแทนเจ้าอาวาส วัดสุวรรณดาราม ราชวรวิหาร
องค์ที่ ๑๓ พระสุวรรณนิมิตต์ (ละเอียด จิตปัญโญ) ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๙

การรวบรวม ประวัติวัดสุวรรณดาราม ราชวรวิหาร กิติ
ประวัติ อดีตเจ้าอาวาสวัดสุวรรณดาราม ราชวรวิหาร กิติ
ถ้าหากมีการรวบรวมผิดพลาดสิ่งหนึ่งประการใดที่
ให้เกิดความเสื่อม และเสียหาย ไม่ว่าโดยทางตรง
ก็ตาม ทางอ้อมก็ตาม

ข้าพเจ้า พระครูสังฆรักษ์ณรงค์ศักดิ์ จิตสำโร
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุวรรณดาราม ราชวรวิหาร
กราบขอมาท่านอุปัชฌาย์ อาจารย์
ทุกรูปที่กล่าวถึง ด้วยความเคารพศรัทธา
อย่างสูงยิ่ง

ประวัติเจ้าอาวาสวัดสุพรรณดาราม ราชวรวิหาร องค์ที่ ๑๐

สมเด็จพระพุฒาจารย์

(อาจ อาสภมหาเถระ)

ชาติภูมิ

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ มีนามเดิมว่า คำตา นามสกุล ดวงมาลา (ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น อาจ ดวงมาลา) เกิดวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๕๖ (ตรงกับวันอาทิตย์ แรม ๔ ค่ำ เดือน ๑๒ ปีเถาะ) ที่บ้านโต้น ตำบลบ้านโต้น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เป็นบุตรของ นายพิมพ์ - นางแจ้ ดวงมาลา มีน้องชาย ๑ คน น้องหญิง ๑ คน

บรรพชา อุปสมบท

พ.ศ.๒๔๕๙ บรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดศรีจันทร์ ตำบลบ้านโต้น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยพระอาจารย์หน่อ เจ้าอาวาสวัดศรีจันทร์ เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้ศึกษาอักษรลา

(ภาษาตัวธรรม และ อักษรไทยน้อย) และศึกษาหนังสือไทย ควบคู่กันไปโดยมีพระอาจารย์หนู เป็นครู จนมีความรู้พื้นฐานทางอักษรลาว และภาษาไทยน้อย พออ่านออกเขียนได้

พ.ศ.๒๔๐๖ สม่ัครเข้ารับการอบรมวิชาครูที่โรงเรียนประจำจังหวัด (โรงเรียนขอนแก่นวิทยาคม) เป็นเวลา ๑ ปี ก็สอบไล่ได้เป็นอันดับที่ ๔ ในจำนวนผู้สมัครเข้า ๓๖ คน ได้รับการบรรจุ เป็นครูประจำบาลประจำตำบลเมืองเก่า ได้รับเงินเดือน ๗ ละ ๖๐๐ บาท เป็นครูอยู่ ๓ ปี ก็ขอลาออกมาเพื่อศึกษาปรีชาธรรมในกรุงเทพมหานครฯ ท่านได้มาพักชั่วคราวที่วัดพระยาหยิง แล้วย้ายไปอาศัยอยู่ในการปกครองของพระอาจารย์ทองคำ แพทย์กิจ คณะ ๘ วัดชนะสงคราม และได้สมัครเข้าเรียนบาลี และนักธรรม ในมหาธาตุวิทยาลัย วัดมหาธาตุ

ต่อมา ได้ย้ายมาอยู่วัดมหาธาตุ โดยได้รับเมตตาอนุเคราะห์จาก เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต (ทิต อุทฺธมมหาเถระ) ได้พักอยู่ที่คณะ ๒ ในความปกครองของเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารีมหาเถระ) ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมไตรโลกาจารย์ ก่อนอุปสมบทท่านสอบได้นักธรรมชั้นโท และกำลังเรียนบาลี ชั้นธรรมบท กอง ๓ พ.ศ.๒๔๖๖ (๑๘ มิถุนายน) อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ พัทธ-สีมาวัดมหาธาตุ โดยมีสมเด็จพระวันรัต (เฮง) ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมไตรโลกาจารย์ เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้รับฉายาว่า อาสโม และในปีนั้น ท่านสอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค

สรุปวิทยฐานะ

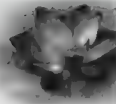
พ.ศ. ๒๔๖๑ สอบไล่ได้วิชาครู (เทียบเท่า ม.๖)

พ.ศ. ๒๔๖๔ สอบไล่ได้นักธรรมชั้นตรี

พ.ศ. ๒๔๖๕ สอบไล่ได้นักธรรมชั้นโท

พ.ศ. ๒๔๖๖ สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค

พ.ศ. ๒๔๖๗ สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๔ ประโยค

พ.ศ. ๒๔๖๘ สืบไล่ได้เปรียญธรรม ๕ ประโยค

พ.ศ. ๒๔๖๙ สืบไล่ได้เปรียญธรรม ๖ ประโยค

พ.ศ. ๒๔๗๑ สืบไล่ได้นักธรรมชั้นเอก

พ.ศ. ๒๔๗๑ สืบไล่ได้เปรียญธรรม ๗ ประโยค

พ.ศ. ๒๔๗๒ สืบไล่ได้เปรียญธรรม ๘ ประโยค

หน้าที่การงานด้านการปกครอง

พ.ศ. ๒๔๗๕ ไปตรวจการคณะสงฆ์ และเทศน์สอนประชาชนในนามเจ้าคณะ จังหวัดมณฑล
อยุธยา ในเขตจังหวัดสระบุรี ทุก ๆ อำเภอ ทุก ๆ ตำบล

พ.ศ. ๒๔๗๕ ย้ายไปอยู่วัดสุวรรณาการาม ราชวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นรองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นอุปฆานิช ประภาทวิสามัญ

พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นพระคณาจารย์โท ในทางศาสนา

พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นเจ้าคณะตำบลลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. ๒๔๗๘ เป็นเจ้าอาวาสวัดสุวรรณาการาม ราชวรวิหาร

พ.ศ. ๒๔๗๙ เป็นรองเจ้าคณะมณฑลอยุธยา

พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นพระคณาจารย์เอก ในทางพระศาสนา

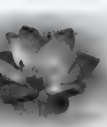
พ.ศ. ๒๔๘๕ เป็นสมาชิกสังฆสภา

พ.ศ. ๒๔๘๖ เป็นเจ้าคณะตรวจการภาค ๕

พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. ๒๔๙๑ ย้ายออกจากเจ้าอาวาสวัดสุวรรณาการาม ราชวรวิหาร จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ไปดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร ฯ

ด้านการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ เป็นครูสอนประจำโรงเรียนประจำบาลวัดกลางเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นผู้ช่วยอธิการบดีประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดตั้งการศึกษา ภาษาบาลีขึ้นที่วัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร เป็นกรรมการศึกษาประจำบาลอำเภอกรุงเก่า เป็นกรรมการแปลพระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย เป็นหัวหน้าตรวจสำนวนฝ่ายพระอภิธรรมปิฎก เป็นกรรมการแห่งสภาการศึกษาคณะสงฆ์

พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นสังฆมนตรีช่วยว่าการองค์การศึกษา และ แม่กองธรรมสนามหลวง

พ.ศ. ๒๕๕๐ เดินทางไปตรวจสอบธรรมสนามหลวง ที่รัฐเคด้าห์ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรก

พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นนายกมหาธาตุวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๕๔ จัดตั้งสำนักกวีปัสสันากรรมฐานการ

พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นหัวหน้าคณะสงฆ์ไทย ไปร่วมประชุมณัฐรัฐสังคายนา ที่ประเทศพม่า

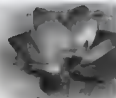
พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกาศตั้งสำนักกวีปัสสันากรรมฐานการ

ด้านการเผยแพร่

พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นพระธรรมกถึกไปแสดงธรรมสอนประชาชนในเขตจังหวัดชัยนาททั่วทุกตำบล และทุกอำเภอ

พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นหัวหน้าคณะปรับปรุงและส่งเสริมพระศาสนาในภาคพายัพประกอบด้วยพระราชมหาเปรียญข้าราชการ กรมการศาสนา และอนุศาสนาจารย์ ประมาณ ๓๐ ท่าน ไปในท้องที่ ๗ จังหวัด

พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นรองหัวหน้าคณะสมณทูตไปเจริญศาสนไมตรีกับประเทศพม่า

พ.ศ. ๒๔๙๙ จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างพระภิกษุสงฆ์จากอารยทรัพย์ทั่วประเทศเป็นระยะเวลาติดต่อกันมา ๒๕ ปี

พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๐๒ เดินทางรอบโลกเผยแผ่การศาสนาและวัฒนธรรมในประเทศต่างๆ ทั้งในยุโรป อเมริกาและเอเชีย ร่วมกับองค์การส่งเสริมศิลปกรรม ซึ่งมีชื่อย่อว่า เอ็น.อาร์.เอ. (n.r.a.)

ด้านคันถธุระ

พ.ศ. ๒๔๘๓ เป็นหัวหน้าแผนกตรวจสำนวนแปล ในคณะกรรมการการกองแปล พระอภิธรรมปิฎก ฉบับหลวง (เมื่อดำรงสมณศักดิ์ที่พระศรีสุธรรมมุนีเจ้าอาวาสวัดสุวรณการามราชวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา)

พ.ศ. ๒๔๘๔ ตรวจชำระคัมภีร์ชาตรีนิ ปาติโมกข์อัฐกถา คัมภีร์นี้คณะสงฆ์ประกาศใช้เป็นแบบเรียนบาลีประโยคป.๖ ะยะหนึ่ง (เมื่อดำรงสมณศักดิ์ที่พระศรีสุธรรมมุนี)

พ.ศ. ๒๔๙๒ เป็นหัวหน้าคณะกรรมการตรวจสำนวนแปลพระอภิธรรมปิฎก ฉบับหลวง (เมื่อดำรงสมณศักดิ์ ที่พระธรรมไตรโลกาจารย์ อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุ)

พ.ศ. ๒๔๙๙ (๑๓ กันยายน) ประกาศตรวจชำระและสร้างพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อันมีชื่อเรียกเป็นภาษาบาลีว่า มหาจุฬาทิปิฎก และเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจชำระและ ตีพิมพ์พระไตรปิฎกขึ้นหลายคณะ คือคณะกรรมการที่ปรึกษา ๒ รูป คณะกรรมการ อำนวยการ ๑๐ รูป คณะกรรมการดำเนินงาน (มีทั้งบรรพชิต และ คฤหัสถ์) จำนวน ๔๕ ท่าน คณะกรรมการตรวจทาน (มีทั้งบรรพชิต และ คฤหัสถ์) จำนวน ๑๕ ท่าน คณะกรรมการตรวจชำระ (มีทั้งบรรพชิต และ คฤหัสถ์) จำนวน ๒๐ ท่าน (คณะกรรมการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการตีพิมพ์ และตรวจพิสูจน์อักษรด้วย) คณะกรรมการกองเผยแผ่ (มีทั้งบรรพชิต และ คฤหัสถ์) จำนวน ๕ ท่าน และคณะกรรมการกองอุปถัมภ์ จำนวน ๓๐ รูป (คณะกรรมการ ๒ คณะหลังนี้ประกาศแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๐)

พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๐๙ แปลคัมภีร์ อัมมปทัฏฐกถา เป็นสำเนาเทศนาจบบริบูรณ์ทั้ง ๘ ภาค

พ.ศ. ๒๕๐๓-๒๕๑๐ แปลคัมภีร์ วัสุทธีมรรคปการณ เป็นสำเนาร้อยแก้ว จบบริบูรณ์ทั้ง ๒ ภาค

พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๑๘ ตรวจชำระพระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาฯ ๖ คัมภีร์ชาดกคาปุตคัล ปัญญุตติปาฬิ

พ.ศ. ๒๕๑๘ (๒๒ มิถุนายน) ได้รับพระบัญชา สมเด็จพระสังฆราชแต่งตั้งเป็น สังฆปาโมกข์ ฝ่ายอภิธรรมปิฎก ในคณะกรรมการสังคายนาพระธรรมวินัย ตรวจชำระพระไตรปิฎก นอกจากนี้ยังปฏิบัติงานด้านเทศนา และ บทนิพนธ์อีกเป็นจำนวนมาก

งานด้านการศึกษาพระอภิธรรม

พ.ศ. ๒๔๙๓ เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช (เมื่อดำรงสมณศักดิ์ที่พระพิมลธรรม) ได้เริ่มการจัดให้มีการเรียนการสอนพระอภิธรรมขึ้น ที่วัดมหาธาตุ โดยอาราธนาพระอาจารย์ชาวม้าชื่อ โชติกะ อัมมาจริยะ มาเป็นอาจารย์สอน เปิดสอนเฉพาะวันโกน กับวันขึ้น ๑ ค่ำ แรม ๑ ค่ำ และวันขึ้น ๙ ค่ำ แรม ๙ ค่ำ ทุกเดือน ดำเนินการอย่างนี้ต่อเนื่องกันมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๙๖ พระอาจารย์โชติกะ อัมมาจริยะ ไม่สามารถสอนตามปกติได้ เนื่องจากมีภาระเกี่ยวกับการสอนพระอภิธรรมที่วัดระฆังโฆสิตาราม เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช จึงได้แต่งตั้ง พระครูคัมภีร์ปรีชาญาณเถระ (หนู ปุญญานโต) วัดมหาธาตุ พร้อมด้วยพระครูธรรมบาล (สังเวียน ญาณเลวี ต่อมา เป็นพระครูประกาศศัมมาธิคุณ) และพระครูใบฎีกาเล้ง เป็นครูสอนพระอภิธรรม ต่อมาการศึกษาพิเศษส่วนนี้เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ได้สั่งการให้เป็นงานส่วนหนึ่งของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นต้นมา และยังคงดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน

งานวิปัสสนาธุระ

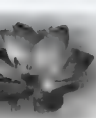
พ.ศ.๒๔๔๔ เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ได้เริ่มฟื้นฟูดำเนินการปฏิบัติธรรม คือการปฏิบัติสัจธรรมฐานชั้นที่วิมุตติภาวธรรม งานนี้ได้เจริญก้าวหน้าแผ่ขยายกว้างไกลขึ้นโดยลำดับ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ และยังได้ขยายออกไปในต่างประเทศ คือประเทศลาว กัมพูชา มาเลเซีย ถึงภาคพื้นยุโรป และอเมริกา นับได้ว่า วิปัสสนาธุระ ได้เจริญแพร่หลายขึ้นโดยลำดับ งานวิปัสสนาธุระนี้ เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ก็ได้สั่งการให้เป็นงานส่วนหนึ่งของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๕๔ เป็นต้นมา และยังคงดำเนินการอยู่จนบัดนี้ ท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ปรารถนาจะให้งานวิปัสสนาธุระนี้ มีความมั่นคงและเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป ควบคู่กับการศึกษาพระปริยัติธรรม จึงได้ดำเนินการ จัดตั้งวิปัสสนามูลนิธิขึ้น เป็นพลังสนับสนุนตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๔๔ อันเป็นปฐมฟื้นฟูวิปัสสนาธุระ และมูลนิธินี้ก็ยังคงดำเนินการอยู่ต่อมาตราบเท่าทุกวันนี้

สมณศักดิ์

๙ พฤศจิกายน	พ.ศ. ๒๔๓๗	เป็นพระศรีสุธรรมมุณี
๑ มีนาคม	พ.ศ. ๒๔๔๒	เป็นพระราชคณะเลมอขึ้นราชในราชทินนามเดิม
๑ มีนาคม	พ.ศ. ๒๔๔๙	เป็นพระเทพเวที
๘ มิถุนายน	พ.ศ. ๒๔๕๐	เป็นพระธรรมไตรโลกาจารย์
๔ ธันวาคม	พ.ศ. ๒๔๕๒	เป็นพระพิมลธรรม
๕ ธันวาคม	พ.ศ. ๒๕๒๘	เป็นสมเด็จพระพุทธสาจารย์

เกียรติฐานะพิเศษ

พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้รับแต่งตั้งเป็น “อัครมหาบัณฑิตจารีรบาล
สหภาพพม่า

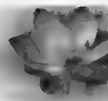

- ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้รับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
สาขามนุษยสังเคราะห์ จาก มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์
- ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช
งานเกี่ยวกับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นสภานายกมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
- พ.ศ. ๒๕๓๑ จัดตั้งโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา ม.๑-ม.๘
- พ.ศ. ๒๕๓๘ ก่อสร้างอาคารเรียนมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เป็นตึก ๓ ชั้นแบบศิลปะไทย
- พ.ศ. ๒๕๔๑ จัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติขึ้นเป็นแห่งแรก
ในประเทศไทย
- พ.ศ. ๒๕๔๑ จัดตั้งสำนักธรรมวิชัย

ความผันผวนแห่งชีวิตที่ไม่แน่นอน

- พ.ศ. ๒๕๔๓ เจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธปาพจนบดี เมื่อดำรงสมณศักดิ์ที่พระพิมลธรรม
ได้ประสบกับความผันผวนแห่งชีวิตอย่างร้ายแรงยิ่งโดยถูกกล่าวหาว่า
ประพฤติดุศีลเมิดพระวินัยชั้น อันตมวัตถุ และสั่งให้สึกให้หลบหายตัวไป
ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ออกคำสั่งนั้น (มีการเสนอ เรื่องเมื่อวันที่ ๒
กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓ และ สั่งให้สึกเมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓)
- วันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ถูกถอดจากตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุ ฯ
โดยอ้าง ฐานความผิดว่าประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน

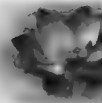

พ.ศ.๒๕๐๓ ถูกถอดจากสมณศักดิ์ฐาน “ผ้าผืนไม่ยอมปฏิบัติตามพระบัญชา สมเด็จพระสังฆราช (ที่สั่งให้สึก เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ.๒๕๐๓) ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๐๕ หลังจากถูกถอดจากสมณศักดิ์ กลับมีฐานะเป็นเพียงหลวงตาอยู่ได้ปีกว่า ๆ ตอนนั้นคณะศิษย์เรียกท่านว่า หลวงพ่อ อาสักราเถระ ท่านก็ถูกจับตามคำสั่งของ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ โดยทางเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งข้อกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ และการกระทำความผิด ต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร (เป็นกบฏในราชอาณาจักร) อันเป็นความผิดอาญา มีฐานโทษร้ายแรงถึงประหารชีวิต เมื่อถูกจับไปคุมขังไว้ที่ตึกสันติบาลกอง ๑ แล้ว ทางทางคณะสงฆ์ก็ได้ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยไปทำการสึก แต่ท่านไม่ยอมสึก ได้เขียนหนังสือเพื่อขอความเป็นธรรมเพื่อต่อสู้ในสมณเพศจนถึงที่สุดเสียก่อน แต่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากพระเถระที่ไปทำการสึก ในที่สุดพระเถระที่ไปทำการสึกก็เปลี่ยนผ้าไตรจีวรออกจากตัวท่านเอาผ้าขาวม้าสายดำมาผูกให้ เมื่อเวลา ๑.๔๕ น. ของวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๐๕ และหลวงพ่อาสักราเถระก็ถูกนำตัวไปคุมขังไว้ที่ห้องขังสันติบาล กรมตำรวจ ตั้งแต่บัดนั้น ต่อมาท่านก็นุ่งขาวห่มขาว ยังปฏิบัติตนเป็นพระอยู่ตลอดมา หลวงพ่อาสักราเถระ ได้ถูกจำขัง ตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ.๒๕๐๓ และ ตกเป็นจำเลยในศาลทหารกรุงเทพ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๓ เป็นต้นมา ในที่สุดศาลทหารกรุงเทพ ฯ ก็ได้พิพากษายกฟ้อง เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๐๙ เวลา ๙.๐๐ น. เมื่อศาลตัดสินปล่อยให้พ้นผิดแล้ว หลวงพ่อาสักราเถระจึงครองผ้าไตรจีวร

ออกจากศาล ไปวัดมหาธาตุฯ ไปกราบพระบรมสารีริกธาตุที่มณฑล
พระบรมธาตุ เข้าไปภายในพระอุโบสถ กราบพระประธาน แล้วไปกราบ
พระธรรมรัตนจักร เจ้าอาวาสวัดมหาธาตุฯ กราบเรียนว่า ได้อธิษฐาน
จำพรรษาอยู่ในสันติบาลแล้ว จึงขออยู่ในสันติบาลจนกว่าจะออกพรรษา
วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๐๙ หลังออกพรรษาแล้ว หลวงพ่อ
อาสภเถระ จึงได้ลาออกจากสันติบาลมาอยู่วัดมหาธาตุฯ ตามเดิม
ตั้งแต่นั้น จนถึงมรณภาพ (๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๒) เมื่อหลวง
พ่ออาสภเถระพินิตี เป็นพระภิกษุผู้บริสุทธิ์ ตามพระธรรมวินัยแล้ว
พระสงฆ์รุ่นใหม่ ตลอดจนเจ้าคณะพระสังฆาธิการ และพุทธศาสนิกชน
ทั่วไป ซึ่งเป็นผู้มีศรัทธาเคารพ ในพระธรรมวินัย มิได้รักความเป็นธรรม
จึงได้เคลื่อนไหวเรียกร้องต่อทางการคณะสงฆ์และทางราชการบ้านเมือง
ขอให้พิจารณาถวายความเป็นธรรมแก่หลวงพ่ออาสภเถระ ในที่สุด
ทางการคณะสงฆ์ และทางราชการบ้านเมืองก็ได้ถวายความเป็นธรรม
โดยได้คืนสมณศักดิ์ และตำแหน่งเจ้าอาวาสยกย่องให้มีสมณศักดิ์
สูงขึ้นโดยควรแก่เหตุ กล่าวคือ :-

๑. พระราชทานคืนสมณศักดิ์ ที่พระพิมลธรรม เมื่อวันที่ ๓๑
พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๑๘
๒. ถวายคืนตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุ โดยพระบัญชาสมเด็จพระ
สังฆราช ที่ ๑๖/๒๕๒๔ สืบวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๒๔
และ ได้เป็นสภานายกมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย
ครั้งที่ ๒ (๒๕๒๓ - ๒๕๒๖)

๓. มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ สถาปนาเป็นสมเด็จพระ-
พุทธาจารย์ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๘
๔. ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช
เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๓๑

ความร้ายในโลกล้วน	เหลือหลาย
รุมรอบใจกาย	เกลื่อนแท้
สิ่งอื่นจกหักทลาย	หาห่อน มีฤ
เว้นแต่ความดีแท้	กลับร้าย กลายดี

(อมตวาจาของสมเด็จพระพุทธาจารย์)

มรณภาพ

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธาจารย์ ได้มรณภาพด้วยโรคหัวใจล้มเหลวที่โรงพยาบาล
สยามของ นายแพทย์วิวัฒน์ คุณหญิงสมปอง วรณิสสร ผู้เป็นศิษย์ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม
พ.ศ.๒๕๓๒ เวลา ๑๑.๑๕ น. สิริรวมอายุได้ ๘๖ ปี ๑ เดือน ได้พระราชทานเพลิงศพ ณ เมรุ
หลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ.๒๕๓๓

อัสโก มหาเถระ นิกรูดี

ประวัติเจ้าอาวาสวัดสุวรรณดาราม ราชวรวิหาร องค์ที่ ๑๑

พระราชสุวรรณโสภณ

(โกย การุณโก)

ชาติภูมิ

เกิดเมื่อ วันจันทร์ที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๒ ตรงกับ ขึ้น ๗ ค่ำ เดือนยี่
ประกาศ บ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลมหาพรหมณี อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
บิดาชื่อ นายอิน ชื่อสตัย มารดาชื่อ นางสาว ชื่อสตัย

บรรพชา

เมื่อวันพุธที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๐ ตรงกับขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๘ ปีเถาะ
ณ วัดสุวรรณดาราม ราชวรวิหาร ตำบลทอตันไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยพระสุวรรณวิมลศีล (ลับ) เจ้าอาวาสวัดสุวรรณดาราม
ราชวรวิหาร ในขณะนั้น ซึ่งมีศักดิ์เป็นลุง เป็นพระอุปัชฌาย์ บรรพชาเมื่ออายุได้ ๑๘ ปี

อุปสมบท

เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ.๒๔๔๒ ตรงกับขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๕ ปีมะแม ณ วัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร ตำบลหอรัตนไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยพระสุพรรณนิมลศีล (สับ) เจ้าอาวาสวัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร ในขณะนั้น ซึ่งมีศักดิ์เป็นลุง เป็นพระอุปัชฌาย์

วิทยฐานะ

- พ.ศ. ๒๔๔๐ สำเร็จวิชาสามัญมัยมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จากโรงเรียนประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- พ.ศ. ๒๔๔๒ สอบนักธรรมตรีได้ในสำนักเรียนวัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร
- พ.ศ. ๒๔๔๔ สอบนักธรรมโทได้ในสำนักเรียนวัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร
- พ.ศ. ๒๔๔๕ สอบนักธรรมเอกได้ในสำนักเรียนวัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร เคยสอบเปรียญธรรมหลายครั้ง แต่สอบไม่ได้

หน้าที่ทางคณะสงฆ์งานปกครอง

- พ.ศ. ๒๔๔๖ เป็นเผยแผ่อำเภอพระนครศรีอยุธยา
- พ.ศ. ๒๔๔๖ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร เป็นเจ้าคณะตำบลหอรัตนไชย
- พ.ศ. ๒๔๔๘ ได้รับแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์
- พ.ศ. ๒๔๐๔ ได้รับแต่งตั้งรักษาการเจ้าอาวาสวัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร
- พ.ศ. ๒๔๐๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร
- พ.ศ. ๒๔๐๘ ได้รับแต่งตั้งเป็นรองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- พ.ศ. ๒๔๑๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ทำการแทนเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้รักษาการแทนเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ได้รับแต่งตั้งรักษาการตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดพนัญเชิง วรวิหาร
- พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดพนัญเชิง วรวิหาร
- พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นเจ้าอาวาสวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร
ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ทำการแทนเจ้าอาวาสวัดพนัญเชิง วรวิหาร

งานศึกษา

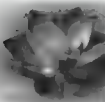
- พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมประจำ
สำนักเรียนวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร
- พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นเจ้าสำนักเรียนวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร
- พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นกรรมการตรวจประโยคนักธรรมประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นเจ้าสำนักเรียนวัดพนัญเชิง วรวิหาร

งานเผยแผ่

- พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าหน่วยพระธรรมทูต ประจำจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา
- พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานอำนวยการหน่วยอบรมประชาชน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมณศักดิ์

ท่านเคยเป็นฐานานุกรม ตำแหน่ง พระสมุห์ และ พระใบฎีกา ของพระสุวรรณนิมิตต์
(ลับ) ต่อมาท่านเลื่อนเป็นพระครูฐานานุกรม ที่ พระครูสังฆรักษ์ ของพระศรีสุธรรมมุณี
(อาจ อาสภ) พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์พระครูสัญญาบัตร ที่ “พระครู
โสภณธรรมภาณี”

- พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์พระราชาคณะ ที่ “พระสุวณ-
วมลศีล” (โกย การุณโก)
- พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์พระราชาคณะ ที่ “พระราชสุวณ-
โสภณ” (โกย การุณโก)

มรณภาพ

พระราชสุวณโสภณ หรือ “เจ้าคุณโกย” หรือ “หลวงพ่อกอย” ของคนอยุธยา
นั้น ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ส่วนด้านในฐานะเป็นภิกษุในพุทธศาสนา ได้บริบูรณ์สมบุรณ์ ปฏิบัติ
หน้าที่ทางคณะสงฆ์ซึ่งได้รับแต่งตั้งมอบหมาย ได้สำเร็จเรียบร้อยเป็นอันดี ท่านได้จาริก แสดง
พระธรรมเทศนาอบรมประชาชนให้ตั้งอยู่ในศีลในธรรมตลอดเวลา แทบจะไม่มีวันว่างเว้น กล่าว
ได้ว่า ชีวิตของท่านมิได้ว่างเปล่าจากประโยชน์เลย แม้ท่านจะมีอายุพรรษาอย่างเข้า ๙๖ ปี ท่าน
ก็ยังมิเสื่อมสภาพแข็งแรง มีกำลังจิตเข้มแข็ง ไม่มีริ้วมีรอยว่าท่านจะมรณภาพให้เห็นเลย
แต่แล้ววันนั้นก็มาถึง วันเสาร์ที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๒ ตรงกับวันแรม ๑๐ ค่ำ เดือน ๕
ปีมะเมีย เวลาประมาณ ๑๙.๐๐ น. ณ บริเวณด้านหลังกุฏิเจ้าอาวาสวัดพนัญเชิง วรวิหาร ใน
ขณะที่ท่านกำลังแสดงความเมตตาต่อคนตัวหนึ่งในกรง โดยกำลังยื่นมือส่ายข้างส่ายซ้ายให้
นกกินและอาบอยู่นั้น ท่านก็ถูกคนร้ายใจอำมหิต ยิงด้วยปืนลูกซอง ถูกกายท่านล้มลงทันที
และท่านก็ได้มรณภาพระหว่างที่ถูกนำตัวส่งโรงพยาบาล ช่วงการมรณภาพของท่านแพร่ไป
อย่างรวดเร็ว ก่อความเศร้าสลดโศกอย่างใหญ่หลวงต่อวงการคณะสงฆ์ พุทธบริษัทและ
สาธุชนทั่วไป เป็นอย่างยิ่งจนบัดนี้ สิริรวม ท่านมีอายุพรรษาได้ ๙๖ ปี เศษ พรรษาที่ ๕๐

การุณโก เถร นิปฏิต

ประวัติเจ้าอาวาสวัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร องค์ที่ ๑๒

พระราชศีลวิมล

โสภณธรรมกิจ มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี

(มหาลำพาย การารธมโม)

ชาติภูมิ

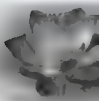
ชื่อ พระราชศีลวิมล ฉายา การารธมโม อายุ ๙๓ พรรษา ๗๒

วิทยฐานะ น.ธ.เอก ป.ธ.๔ วัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร

ตำบลหอรัตนไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สภานะเดิม

ชื่อ ลำพาย นามสกุล โพธิ์สวัสดิ์ เกิดวัน ๔ ๗ ๑๑ ค่ำ ปีชวด

ตรงกับวันพุธที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๕๕ บิดาชื่อ นายพลับ มารดาชื่อ นางดี ตำบลบ้านทับ
อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บรรพชา

วัน ๑ ๖ ๘ ค่ำ ปีมะโรง

๑๔

ตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๖๒ วัดสะแก ตำบลธนู อำเภออุทัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พระอุปัชฌาย์ พระครูญาณอุทัย(หาญ) วัดสะแก ตำบลธนู
อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อุปสมบท

๗

วัน ๗/๖ ๗ ค่ำ ปีมอก ตรงกับวันเสาร์ที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๖๕ วัดสะแก ตำบล
ธนู อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระอุปัชฌาย์ พระสุวรนนิมลศีล (ลับ) วัดสุวรณดาราราม ราชวรวิหาร
ตำบลทอตันไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระกรรมวาจาจารย์ พระปลัดรอด วัดสะแก ตำบลธนู อำเภออุทัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระอนุสาวนาจารย์ พระใหญ่ วัดสะแก ตำบลธนู อำเภออุทัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิทยฐานะ พ.ศ. ๒๔๘๖ สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๘๗ สอบได้ น.ธ.เอก สำนักเรียนวัดสุวรณดาราราม
ราชวรวิหาร คณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. ๒๔๘๗ สืบได้ ป.ธ. ๔ สำนักเรียนวัดสุวรรณดาราราม

ราชวรวิหาร คณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความชำนาญการ ทางด้านนุกรม (ช่างไม้ ควบคุมดูแลการก่อสร้างกุฏิทรงไทย
ทรงปั้นหยา และ ต่อเติม ต่อเติม ฯลฯ)

สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๔๘๓ ได้รับแต่งตั้งเป็น พระครูสมุห์ พระครูฐานานุกรมของ
พระศรีสุธรรมมุนี (อาจ)

พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้รับแต่งตั้งเป็น “พระวินัยธร” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

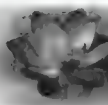
พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้รับแต่งตั้งเป็น “พระครูปลัดสุตวัตร” พระครูฐานานุกรมของ
“พระธรรมไตรโลกาจารย์” (อาจ อาสภ) วัดสุวรรณดาราราม
ราชวรวิหาร อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้รับแต่งตั้งเป็นพระครูสัญญาบัตร ชั้นโทที่ “พระครูการธรรมวิธาน”
ตำแหน่ง “พระวินัยธร” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ได้รับแต่งตั้ง
เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๐)

พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดสุวรรณดาราราม
ราชวรวิหาร (ได้รับแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐) ให้
พระครูการธรรมวิธาน ฉายา การธมโม อายุ ๕๕ พรรษา ๑๒
ป.ธ. ๔ น.ธ. เอก เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร
ผู้รับสนองพระบัญชา สมเด็จพระวันรัต ในสมัยนั้น)

พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้รับแต่งตั้งเป็น เจ้าคณะอำเภอกาฬ และ ได้รับแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์
(วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ให้พระครูการธรรมวิธาน ฉายา

- การธมโม อายุ ๕๒ พรรษา ๑๒ ป.๖.๔ น.ธ.เอก วัดภาษี ตำบล
โคกม่วง อำเภอภาษี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เจ้าอาวาสวัดภาษี
และเจ้าคณะอำเภอภาษี ดำรงตำแหน่งพระอุปัชฌาย์ ในเขตที่ตน
ปกครอง รก. เจ้าคณะใหญ่หนกลาง เป็นผู้ลงนามในสมัยนั้น)
- พ.ศ.๒๔๑๙ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดพนัญเชิง วรวิหาร
(ให้พระครูการธรรมวิธาน ฉายา การธมโม อายุ ๖๔ พรรษา
๔๑ ป.๖.๔ น.ธ.เอก วัดภาษี ตำบลโคกม่วง อำเภอภาษี และ เจ้า
คณะอำเภอภาษี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้า
อาวาส วัดพนัญเชิง วรวิหาร แต่งตั้ง ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ.๒๔๑๙)
- พ.ศ.๒๔๒๐ ได้รับแต่งตั้งเป็น รองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ให้พระครู
การธรรมวิธาน ฉายา การธมโม อายุ ๖๖ พรรษา ๔๕ ป.๖.๔
น.ธ.เอก ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพนัญเชิง วรวิหาร ดำรงตำแหน่งรอง
เจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แต่งตั้ง ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม
พ.ศ.๒๔๒๐)
- พ.ศ.๒๔๒๒ ได้รับแต่งตั้งเป็นรองเจ้าอาวาสพระอารามหลวงวัดสุวรรณาาราม
ราชวรวิหาร (แต่งตั้งให้ พระครูการธรรมวิธาน ฉายา การธมโม
อายุ ๖๖ พรรษา ๔๕ ป.๖.๔ น.ธ.เอก ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพนัญเชิง
วรวิหาร ดำรงตำแหน่งรองเจ้าอาวาสวัดสุวรรณาาราม ราชวรวิหาร
แต่งตั้ง ณ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๔๒๒)
- พ.ศ.๒๔๒๒ ได้รับพระราชทานแต่งตั้งเป็นพระราชาคณะ ขึ้นสามัญที่
“พระสุวรรณาวิมลศีล” (ได้เลื่อนสมณศักดิ์จาก “พระครูการธรรม

วโธยาน” เป็นพระราชคณะชั้นสามัญที่ “พระสุวรนวิมลศีล”
 แต่งตั้งวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๒ เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน
 ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันท์
 นายกรัฐมนตรี)

พ.ศ.๒๕๒๓ ได้รับแต่งตั้งเป็น เจ้าอาวาสพระอารามหลวงวัดสุวรนดาราราม
 ราชวรวิหาร (แต่งตั้งให้ พระสุวรนวิมลศีล ฉายา การธมฺโม
 อายุ ๖๘ พรรษา ๔๖/ปธ.๔/น.ธ.เอก วัดสุวรนดาราราม ราชวรวิหาร
 ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส วัดสุวรนดาราราม ราชวรวิหาร แต่งตั้ง
 ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๒๓)

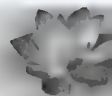
พ.ศ.๒๕๒๙ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระราชคณะชั้นราชที่
 “พระราชศีลวิมล”

โสภณธรรมกิจ   มหาคณิสสร
 บวรสังฆาราม   คามวาสี

มรณภาพ

ได้มรณะภาพลง เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ ด้วยโรคชราภาพ ด้วยอาการสงบ เวลา
 ๑๓/๐๐ น. ที่สำนักงานสงฆ์วัดสุวรนดาราราม ราชวรวิหาร

การธมฺโม เกร นิยุตฺต

รักษาการเจ้าอาวาสวัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร องค์ที่ ๑๓

พระสุพรรณโณบลศีล

(ละเอียด จูตปนฺโน)

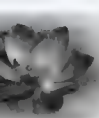
พระสุพรรณโณบลศีล ฉายา จูตปนฺโน อายุ ๑๓ พรรษา ๕๓ วิทฺยฐานะ น.ธ.เอก
วัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร ตำบลห้วยวัดไชย อำเภอมะนังศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานะเดิม

ชื่อ ละเอียด นามสกุล จำปาทอง เกิดวัน ๕ ๙ ๑๐ ตำบลมะเฝีย

๑๐

ตรงกับวันพุธที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๓ บิดาชื่อนายนวน มารดาชื่อนางเมือง
บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลปลายกลัด อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บรรพชา

๖

วัน ๕ ฯ ๘ ค่ำ ปีมะเส็ง ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๔๖
วัดโบสถ์ ตำบลบ้านแพน อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พระอุปัชฌาย์
“พระครูเหมเทพาจารย์” วัดหัวเวียง ตำบลหัวเวียง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อุปสมบท

๖

วัน ๕ ฯ ๘ ค่ำ ปีมะเส็ง ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๔๖
วัดโบสถ์ ตำบลบ้านแพน อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระอุปัชฌาย์ “พระครูเหมเทพาจารย์” วัดหัวเวียง ตำบลหัวเวียง อำเภอเสนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระกรรมวาจาจารย์ “พระครูเทพ อินฺทโชโต” วัดทางหลวง ตำบลปลายกลัด
อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

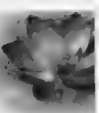
พระอนุสาวนาจารย์ “พระอธิการเย็น ธมฺมสโร” วัดโบสถ์ ตำบลบ้านแพน
อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิทยฐานะ พ.ศ.๒๔๔๖ สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา จากโรงเรียนวัดทางหลวง
ตำบลปลายกลัด อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ.๒๔๔๗ สอบได้ น.ธ.เอก สำนักเรียนคณะสงฆ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความชำนาญการ ทางด้านนวกกรรม (ควบคุมดูแลการก่อสร้างกุฏิทรงไทย ทรง
ปั้นหย้า)

งานการศึกษา ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้แทนแม่กองธรรมสนามหลวง นำประโยค
ข้อสอบไปคุมสนามสอบ ตามที่ได้รับมอบหมาย
เป็นประจำทุก ๆ ปี

งานศึกษาสงเคราะห์

- พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้จัดตั้งทุนนักเรียนที่เรียนดี แต่ยากจน ระดับประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา
 เล่มที่ ๑ จำนวนเงิน ๑๔๙,๑๙๙.๐๔ บาท. (หนึ่งแสนสี่หมื่นเก้าพันหนึ่งร้อยเก้าสิบ
 เก้าบาทสี่สตางค์)
- เล่มที่ ๒ จำนวนเงิน ๑๑๙,๒๓๕.๙๘ บาท. (หนึ่งแสนหนึ่งหมื่นเก้าพันสองร้อย
 เจ็ดสิบห้าบาทเก้าสิบแปดสตางค์)
- พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้แจกทุนประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา นักเรียนโรงเรียนชุมชน
 ป้อมเพชร ตำบลหอรบตันไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนคร
 ศรีอยุธยา จำนวน ๓๐ ทุน ๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นจำนวน
 เงิน ๑๕,๐๐๐.๐๐ บาท. (หนึ่งหมื่นห้าพันบาท)
- พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้แจกทุนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา นักเรียนโรงเรียนชุมชน
 ป้อมเพชร ตำบลหอรบตันไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓๐ ทุน ๆ ละ ๕๐๐ บาท
 เป็นจำนวนเงิน ๑๕,๐๐๐.๐๐ บาท. (หนึ่งหมื่นห้าพันบาท)
- พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้แจกทุนประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา นักเรียนโรงเรียนชุมชน
 ป้อมเพชร ตำบลหอรบตันไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด
 พระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓๐ ทุน ๆ ละ ๕๐๐ บาท.
 เป็นจำนวนเงิน ๑๕,๐๐๐.๐๐ บาท. (หนึ่งหมื่นห้าพันบาท)
- พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้แจกทุนประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา นักเรียนโรงเรียนชุมชน
 ป้อมเพชร ตำบลหอรบตันไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด
 พระนครศรีอยุธยา โดยแยกทุนการศึกษาเป็น ๒ ประเภท คือ :-
 ๑. ทุนการศึกษา ทุนละ ๕๐๐ บาท. จำนวน ๔๐ ทุน

๒. ทุนการศึกษา ทุนละ ๓๐๐ บาท. จำนวน ๑๐ ทุน
เป็นจำนวนเงิน ๒๓,๐๐๐.๐๐ บาท. (สองหมื่นสามพันบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๕๔ ได้แจกทุนประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา นักเรียนโรงเรียนชุมชน
บ่อแม่เพชร ตำบลห้วยตันไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา จำนวน ๕๐ ทุน ๆ ละ ๕๐๐ บาท
เป็นจำนวนเงิน ๒๕,๐๐๐.๐๐ บาท (สองหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

งานเผยแผ่ แสดงพระธรรมเทศนา บรรยายธรรม ทำวัตรสวดมนต์

สมณศักดิ์

พ.ศ.๒๕๑๑ ได้รับแต่งตั้งเป็น “พระครูปลัด”

พระครูฐานานุกรมของ “พระราชสุวรณโสภณ” (โกย การุณโก)

พ.ศ.๒๕๒๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดสุวรณดาราม
ราชวหาร

พ.ศ.๒๕๒๓ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระครูสัญญาบัตรผู้ช่วยเจ้าอาวาส
พระอารามหลวงชั้นโท ในพระราชทินนามที่ “พระครูจันทรวัดุมิ”

พ.ศ.๒๕๒๓ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระครูสัญญาบัตรผู้ช่วยเจ้าอาวาส
พระอารามหลวง ชั้นเอก ในพระราชทินนามที่ “พระครูจันทรวัดุมิ”

พ.ศ.๒๕๓๔ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระครูสัญญาบัตรผู้ช่วยเจ้าอาวาส
พระอารามหลวง ชั้นพิเศษ ในพระราชทินนามที่ “พระครูจันทรวัดุมิ”

พ.ศ.๒๕๔๘ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะ ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
พระอารามหลวง ชั้นสามัญ ในพระราชทินนามที่ “พระสุวรณวิมลศีล”

ได้รับการแต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วันที่ ๒๖ เมษายน

พุทธศักราช ๒๕๕๔

ฐิตปัญโญ เกร นิฐิตัง

พระอุโบสถวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร

สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑

มีรูปแบบอาคารฐานซ้อนได้ตามแบบสมัยอยุธยาตอนปลาย

ภายในเขียนภาพจิตรกรรม ทศชาติชาดก สัมบุตรนัยงามมาก

ภาพที่ ๕ พระยาพิชัย และพระยาพิชัย

ภาพที่ ๖ พระยาพิชัย และพระยาพิชัย

ภาพที่ ๓ พระเมรุมาศ และพระอุโบสถวัดราชบพิธ

ภาพที่ ๔ พระเมรุมาศวัดสุทัศน์

ภาพเขียนสีที่วัดพระพุทธบาทนันทบุรี จังหวัดนันทบุรี

ภาพเขียนสีที่วัดพระพุทธบาทนันทบุรี จังหวัดนันทบุรี แสดงให้เห็นถึงพระพุทธรูปขนาดใหญ่ที่ประดิษฐานอยู่ในวัด และมีการสักการะบูชาอย่างคึกคัก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระกรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้มีพิธีสถาปนา
พระอนุชาธิปไตย

ภาพที่ ๑ ภาพขาดกเรื่องพระเดมิยไม้ และ พระมหานก

พระโศภิตได้เสวยพระชาติเป็นพระเดมิย โอรสของพระเจ้ากสิกราช แห่งเมืองพาราณสี เมื่อทรงพระเยาว์ได้ ทอดพระเนตรเห็นพระราชบิดาทรงพิพากษาลงพระราชอาญาโจรโดยให้เมียนด้วยทนายทั้งหนาม จองจำใช้ตรวน ซื่อคาใช้ทอกแทงศีรษะ ใช้ทาลาเลียบ ฯลฯ จึงทรงดำริว่า การลงพระราชอาญาแก่ผู้อื่นเป็นบาป จึงทรงคิดหาวิธีเลี่ยงจากการเป็นกษัตริย์ ด้วยการเสแสร้งทำพระองค์เป็นคนง่อย ไม้ และ หูหนวก ไม่ทรงรับเหตุใด ๆ แม้พระราชบิดาจะทรงให้นำสิ่งต่าง ๆ มาแก้อาการของพระราชโอรส เช่น ใช้ไฟเผา ใช้ข้างตุ๋น ใช้พิษยาฆ่า และ ใช้อาวุธต่าง ๆ ตลอดจนใช้สัตว์มาโจมตีแล้ว พระเดมิยกุมารก็ยังคงประทับอยู่โดยสงบด้วยพระขันติบารมี พระเจ้ากสิกราชทรงเห็นว่า พระโอรสไม่สามารถปฏิบัติกรใด ๆ ได้แน่แล้ว จึงทรงใช้วิธีสุดท้าย คือ ทรงให้ครองราชสมบัติ ๗ วัน แต่พระเดมิยก็ยังทรงนิ่งสงบอยู่จึงทรงให้นำพระเดมิยไปฝัง ในขณะที่ นายสุนันท์ สำนึกกำลังชุดหลุมอยู่ พระเดมิยก็ได้ทรงทอดลงพละกำลัง เพราะทรงประทับนั้นมาเป็นเวลา ถึง ๑๖ ปีแล้ว ก็ปรากฏว่า ทรงยกราชรถได้โดยพระหัตถ์ข้างเดียว นายสุนันท์สำนึกก็มีความหวาดกลัว พระเดมิยโปรดให้กลับไปทูลพระเจ้ากสิกราช แล้วพระเดมิยจึงเสด็จออกผนวชประพฤติพรหมจรรย์ ซึ่งต่อมาพระราชชนกและ พระชนนีได้มีพระราช ตรีทศออกผนวชด้วย

พระโศภิตได้เสวยพระชาติเป็นพระมหานก โอรสพระเจ้าอริฏฐชนก แห่งกรุงมิลลา พระราชบิดาสืบพระชนมในสนามรบ พระมารดาเสด็จหนีไปขณะทางดวรก และ ได้ประสูติพระมหานก ณ สำนักพราหมณ์ที่ตำบลโมกข์ เมื่อพระมหานกทรงเจริญพระชันษาขึ้น ถูกกุมารที่มาเป็นเพื่อนเล่นล่อว่าไม่มีบิดา จึงทวงลาพระราชมารดาเสด็จไปค้าสำเนา เพื่อจะไปสืบสิน เหตุการณ์ ณ กรุงมิลลา แต่สำเนาต้องพายุอุปปางลง พระมหานกทรงตั้งพระทัยบำเพ็ญพระวิริยบารมี อุส่าหะพยายามว่ายน้ำอยู่ในมหาสมุทร โดยมีได้เห็นฝั่งเลขอยู่ถึง ๗ วัน

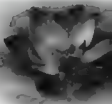
นางมณีนมขลาเทพธิดาแห่งมหาสมุทร จึงอุ้มพระองค์ไปวางลงในอุทยานแห่งกรุงมิลินดา
ครั้งนั้นพระโปลงนก ซึ่งเป็นพระปิตุลา ลิ่นพระชนม์ เสนาบดีทั้งหลายจึงจัดปล่อย ราชรถเสียง
หากษัตริย์ ราชรถนั้นได้วิ่งมาเกยที่พระมหาชนก ณ พระแท่นในอุทยาน พระมหาชนกได้เสด็จ
ไปสู่พระราชวังและ ได้แก้ปรีดาของพระนางลาลี ๑๓ ข้อ กับทรงยกธนูได้ จึงได้อภิเษก
นางลาลี และ เสด็จขึ้นครองราชย์ ต่อมาทรงเปื้อน่ายในราชสมบัติ จึงเสด็จออกผนวช

ภาพที่ ๒ ภาพขำตกเรื่องพระสุวรรณสาม และ พระเนมิราช

พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระสุวรรณสาม บุตรของทูลดาบส และ ปาวิกา
ดาบสนี้ ดาบสทั้งสองถูกอสัณณพินพิชไล์ดาบดทั้ง ๒ คน พระสุวรรณสามได้เฝ้าปรณมิตติ
ด้วยความคิดบุญกุศลเป็นอย่งยิ่ง วันหนึ่งท้าวกบิลขัณฑ์เสด็จประภาสป่า ทอดพระเนตร
พระสุวรรณสาม เห็นหมอน้ำอยู่ท่ามกลางฝูงกวางป่า และ ปฏิบัติต่อกันด้วยความอ่อนโยน
มีพระเมตตาบารมี จึงทรงยิงพระสุวรรณสาม เพราะเข้าใจว่ามีใจมนุษย์ พระสุวรรณ
สามแม้ตรงคร้าท้าวกบิลขัณฑ์ได้รับความเจ็บปวดทุกขเวทนาสาหัส แต่ก็ยังห่วงอาลัยในบิดามารดา
จึงค่อยวางหมอน้ำลง มิให้แตกทำลาย แล้วขอให้ท้าวกบิลขัณฑ์นำไปให้แก่ดาบสทั้ง ๒ แทน
ต่อไป แต่ดาบสทั้ง ๒ ทราบว่าปลอมมาเพราะการยิงพระบาทมีน้ำหนักต่างกับพระสุวรรณสาม
ดังนั้นท้าวกบิลขัณฑ์ จึงนำดาบสทั้ง ๒ ไปยังที่พระสุวรรณสามต้องคร้านชีวิต ครั้งนั้น ดาบส
ทั้งสองกับนางเทพธิดาสุทริ และ ท้าวกบิลขัณฑ์ ได้อธิษฐานให้พระสุวรรณสาม พ้นพ้นได้ด้วย
พระเมตตาบารมี

พระโพธิสัตว์ เสวยพระชาติเป็นเนมิราช โอรสกษัตริย์เมืองมิลินดา ทรงบริจาตทาน และ
รักษาศีลอยู่เสมอ วันหนึ่ง พระอินทร์ได้ทรงใช้พระมาตุลีนำราชรถมาทูลเชิญพระเนมิราชเสด็จ

สวรรค์ แต่พระเนมิราชได้เสด็จยมโลกก่อน ได้ทอดพระเนตรสัตว์นรกที่รับเคราะห์กรรมอัน
ทุกขเวทนาสาหัส เพราะทำบาปต่าง ๆ ไว้ แล้วพระมาตุลีได้นำเสด็จสวรรค์ ได้ทอดพระเนตร
เหล่าเทพทั้งหลาย และ เมืองสวรรค์อันเต็มไปด้วยทิพย์สมบัติอันงดงามรุ่งเรือง ซึ่งเกิดจาก
บุญกุศลต่าง ๆ ที่เทพเหล่านั้น ได้สร้างไว้ เมื่อครั้งที่เป็มนมนุษย์ เมื่อพระเนมิราชเสด็จกลับถึง
เมืองมิกิลาแล้ว ทรงสอนให้ประชาชนบริจาตทาน รักษาศีล กระทำบุญกุศลต่าง ๆ และ
พระองค์ทรงตั้งอยู่ในอธิษฐานบารมี และ ทรงบำเพ็ญกุศลกรรมทั้งหลายโดยบริบูรณ์

ภาพที่ ๓ ภาพขาดกเรื่องพระมโหสถ และ พระภุชทันนาคราช

พระโพธิสัตว์ เสวยพระชาติเป็นพระมโหสถ บุตรของเศรษฐีวิวัฒกะ และนางสุมณาเทวี
เมืองมิกิลา เมื่อแรกเกิดนั้น มีแท่งโอสถอยู่ในมือ ทำให้รักษาโรคของบิดา และ คนอื่น ๆ ให้
หายป่วยได้มากมาย พระมโหสถมีสติปัญญาฉลาดเฉียบแหลม และ มีความสามารถพิเศษ
ทางด้านสถาปัตยกรรมอย่างยอดเยี่ยมด้วย ต่อมาได้เป็นข้าราชการของพระเจ้าวิเทโธราช ซึ่ง
พระองค์มีราชบัญชาติดอยู่แล้ว ๔ องค์ ซึ่งรับยาพระมโหสถ และ ทำอุบายทำลายพระมโหสถเสมอ
ครั้งนั้น พระเจ้าจุลนิ พราหมณ์ กษัตริย์แห่งอุดรปัญจาจนคร ทรงมีปริศนาข้อ แก้วพรพราหมณ์
ซึ่งแพ้การประลองสติปัญญากับพระมโหสถ จึงอาฆาตและหลอกลวงให้พระเจ้าจุลนิพราหมณ์ดัก
ฆาตเมืองมิกิลา แต่พระมโหสถได้ห้ามทัพไว้ และ พระเจ้าจุลนิพราหมณ์ก็ออกมา อุบายจะจับ
พระเจ้าวิเทโธราช โดยจะยกพระราชธิดาให้ เมื่อพระเจ้าวิเทโธราชเสด็จไปเมืองอุดรปัญจาจนครก็ถูก
จับ แต่พระมโหสถ ได้ใช้ปัญญาซ่อนกลพระเจ้าจุลนิพราหมณ์โดยสร้างอุโมงไว้ก่อน แล้วจับ
พระมารดา พระมเหสี พระโอรสธิดา ของพระเจ้าจุลนิพราหมณ์ไปเป็นตัวประกัน พระเจ้าจุลนิ
พราหมณ์ จึงยอมปล่อยพระเจ้าวิเทโธราช และ ทรงกระทำสัตย์สัญญาไม่เป็นข้าศึกต่อกัน

พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระภุชทันนาคราช ได้เสด็จออกบวชหาญโสดศีลบน

จอมปลวก มีพราหมณ์ออลัมพายนี ได้เวียนมนต์จับขนาดจากฤๅษี และได้พบพราหมณ์ ๒ พ่อ ลูก คือ เนสาท และ โส่มหัต ซึ่งพระภุชชิตเคยพาชมเมืองนาถ พราหมณ์เนสาทมีความโลภ อยากได้แก้วมณีของพราหมณ์ออลัมพายนีจึงบอกที่อยู่ของภุชชิตแก่พราหมณ์ออลัมพายนีโส่มหัต ไม่เห็นด้วย จึงหนีไปบวชเป็นฤๅษี พราหมณ์ออลัมพายนีจับพระภุชชิตได้ และ นำไปแสดงในที่ ต่าง ๆ ต่อมา สุธัตตะดาบส ซึ่งเป็นพระเชษฐาของพระภุชชิตแปลงมา ได้มาช่วยพระภุชชิต โดย บังคับให้พราหมณ์ออลัมพายนีปล่อยตัวพระภุชชิตกลับไปเมืองนาถ แล้วพระภุชชิตก็ทรง บำเพ็ญศีลบารมี สืบต่อมาตราบสิ้นพระชนม์

พระโพธิสัตว์ เสวยพระชาติเป็นพระจันทกุมาร โอรสของพระเจ้าเอกราช และ พระนาง โคตมิเทวี แห่งเมืองบุปผาดี พระเจ้าเอกราชมีราชบุโรทิศ่อกันทหาส เป็นผู้ชอบรับสินบน ทำให้ ผู้ทำผิดไม่ต้องรับโทษ แต่ผู้ทำความดี ต้องรับโทษ พระจันทกุมารจึงทรงแก้ไขตัดสินคดีด้วยความยุติธรรม พราหมณ์กัณฑทหาสจึงทำอุบาย ทำนายพระสุบินของพระเจ้าเอกราชให้จัดพิธี บูชายัญด้วยพระมหาลีโอรส อิตา และ สวรรพสัตว์ต่าง ๆ วันทำพิธี พระอินทร์ได้เสด็จมาทาลายพิธี และ ประสาธน์ได้ทำร้ายพราหมณ์กัณฑทหาส และ พระเจ้าเอกราช พร้อมกับอภัยเชิญพระจันทกุ มารขึ้นครองราชย์ ด้วยทรงมีพระชนดิบารมี และ ทรงได้ปกครองพระนครด้วยทศพิธธรรมาภิมา

ภาพที่ ๓ ภาพชาดกเรื่องพระนารทะ

พระโพธิสัตว์ เสวยพระชาติเป็นมหาพราหมณ์เทพ ชื่อ นารทะ ครั้นนั้น พระเจ้าอังคตราช ฤษีตริยแห่งกรุงมิถิลา ซึ่งทรงตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม และมีพระธิดาทรงพระนามว่า รุจา มีรูปงามและ บำเพ็ญทานอยู่เสมอ วันหนึ่งพระเจ้าอังคตราชได้สนทนากับคุณชาวกู ซึ่ง เป็น นักบวชนอกศาสนา คุณชาวกูกล่าวว่า บาปบุญไม่มี พระเจ้าอังคตราชจึงทรงเลิก

บำเพ็ญทาน นางจุฬาได้เพียรกรรบบ้างคมทูนให้ทรงเลิกการประพฤติดิต แต่ไม่สำเร็จ พระพรหมนารถ จึงเสด็จมาโดยแปลพระองค์เป็นฤๅษีหาบทองคำเสด็จมาแสดงธรรมถวาย จนพระเจ้าอังคิตราชมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระอุเบกขาบารมีและทรงตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ดังเดิม

ชาตเกรือง พระวิธูรบัณฑิต

พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระวิธูรบัณฑิต นักปราชญ์ของพระเจ้าอนัญชัยโกรพัญย์ แห่งกรุงอินทปัตต์ เป็นผู้วินิจฉัยคดีต่าง ๆ โดยธรรม และ แสดงธรรมได้ไพเราะ จนเป็นที่เลื่องลือไปทั่วชมพูทวีป ซึ่งวันหนึ่ง นางวิมลดา ชายาของท้าววรุณนาคราช มีความประสงค์จะได้ฟังธรรม ของพระวิธูรบัณฑิต จึงแสวงประสูร และ ต้องรักษาด้วยหัวใจพระวิธูรบัณฑิต ซึ่งนางอินทิดผู้เป็นพระธิดาจึงประกาศจะอภิเษกกับผู้ที่สามารถนำหัวใจของพระวิธูรบัณฑิตมาได้ ปุณณยักษิ์ จึงอาสา และได้ไปเล่นส่ำกกับพระเจ้าอนัญชัยโกรพัญย์ ได้ตัวพระวิธูรบัณฑิตมาแล้ว จึงพยายามประหารพระวิธูร ด้วยวิธีต่าง ๆ คือ การผูกกับหางม้าแล้วเหาะไป การจับพระบาท แล้วฟาดพระองค์กับภูเขา ฯลฯ แต่ก็ไม่สำเร็จ พระวิธูร จึงแสดงธรรมให้นางวิมลดา และ ชาวเมืองนาครแล้วจึงกลับเมืองอินทปัตต์ รับราชการถวายพระเจ้านันญชัยโกรพัญย์ดังเดิมและ ทรงตั้งมั่นบำเพ็ญสังฆบารมี อย่างมั่นคง

พระวิหารวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร
สร้างขึ้นในสมัย รัชกาลที่ ๔

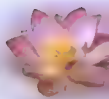
ภายในพระวิหารเขียนภาพจิตรกรรมพระราชพงศาวดาร ในสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
ซึ่งวาดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๑ วาดภาพโดย มหาเสวกตรี พระยาอนุศาสน์จิตรกร
ใช้เวลากวาดภาพ ๑๑ เดือน จึงสำเร็จ

[illegible]

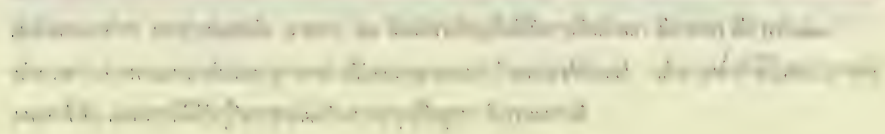
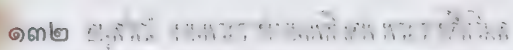

[illegible]

[illegible]

ଫିଲ୍ମର ଗୋଟିଏ ଚିତ୍ର: ଗୋଟିଏ ଗାଁର ଲୋକମାନେ ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଆ ଗ୍ରନ୍ଥର ଚିତ୍ରାଙ୍କନ କରୁଛନ୍ତି। ଗୋଟିଏ ଗାଁର ଲୋକମାନେ ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଆ ଗ୍ରନ୍ଥର ଚିତ୍ରାଙ୍କନ କରୁଛନ୍ତି।

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงมีพระราชดำริว่า... (The text is partially obscured and difficult to read due to the image quality and script.)

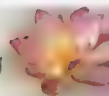

ក្នុង រូប ភាព នេះ យើង ឃើញ ថា មាន អ្នក ប្រើប្រាស់ ម្នាក់ កំពុង ជិះ លើ ក្បាល របស់ គេ ដើម្បី ឆ្លង កាត់ ច្រក ឆ្លង ទៅ ទី មួយ ទៀត ។ បើ យើង មិន ប្រុង ប្រយ័ត្ន ក្នុង ការ ប្រើប្រាស់ វត្ថុ នេះ ទេ វានឹង បណ្តាល ឲ្យ មាន របួស ឬ របាញ់ ក៏ បាន ។ ដូច្នេះ យើង គួរ តែ ប្រុង ប្រយ័ត្ន ក្នុង ការ ប្រើប្រាស់ វត្ថុ នេះ ឲ្យ បាន ត្រឹមត្រូវ ។

ប្រាកដ តាម ការ ប្រុង ប្រយ័ត្ន

ผลงานของพลาย ก็ถูกพระแสงทานของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช แห่งลือชัยโคไป

ภาพ : ภาพที่แสดงถึงเหตุการณ์ในวรรณคดีที่กล่าวถึงในบทกวี โดยภาพนี้แสดงถึงเหตุการณ์ที่ชายคนหนึ่งกำลังว่ายน้ำหรือยืนในน้ำ และกำลังถือของบางอย่างไว้แน่น ซึ่งอาจเป็นของที่มีค่าหรือของที่มีชีวิตอยู่ก็ได้ ภาพนี้แสดงให้เห็นถึงความยากลำบากและความเสี่ยงที่ชายคนนี้ต้องเผชิญในการเดินทางหรือการล่าสัตว์

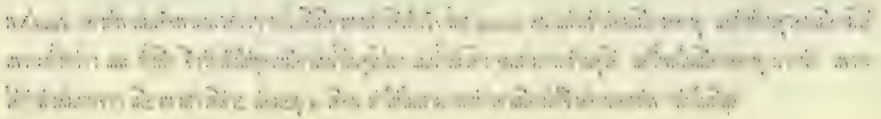

പ്രൊഫസർ ജി. വി. ഗോപാലൻ, 'മെട്രിക്സ്' പബ്ലിഷിംഗ് ഹൗസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്, 2013. വെണ്മണ്ണിലെ മെട്രിക്സ് പബ്ലിഷിംഗ് ഹൗസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്, 2013. വെണ്മണ്ണിലെ മെട്രിക്സ് പബ്ലിഷിംഗ് ഹൗസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്, 2013.

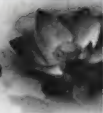

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณมกุฏราชพฤกษ์ ทรงเสด็จ
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณมกุฏราชพฤกษ์ ทรงเสด็จ
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณมกุฏราชพฤกษ์ ทรงเสด็จ
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณมกุฏราชพฤกษ์ ทรงเสด็จ

เมื่อ พ.ศ. ๒๒๑๕ พระมหาอุปราชา ยกทัพ ๕๕๐,๐๐๐ ม้าบุกกรุงเวียงจันทน์ สืบเสด็จพระนครด้าว
พระเอกพระคาน้ำกำลัง ๑๐๐,๐๐๐ ไปตีกับบิณฑนเสนาพราย เมื่อวันอาทิตย์ ๑๘ มกราคม ๒๒๑๕ สืบเสด็จ
พระนครด้าว ทรงนำทหารสิบสี่ร้อยเข้าพระที่นั่งแท่นและพระเอเค่ ถล่มเข้าไปถึงกลางหัวพ
หลาเพื่อหมายหมายไมตรีไมตรี แล้วสืบเสด็จพระนครด้าวมิพระ สืบเสด็จพระนครด้าวคิดได้ในทันทีว่า
ทางสงครามนี้ จะเอาชัยชนะได้เมืองเวียงจันทน์ เพราะองค์จึงขับเข้าพระที่นั่งตรงไปเข้าหน้าข้าง
พระมหาอุปราชาแล้วว่า เสร็จแล้วโดยฐานที่ดูและกันมาแต่ก่อนว่า "เจ้าพี่จะขึ้นช้างอยู่ในกรมไม้ม้าไม่
สิญญเสด็จออกม่ายทอดหัดดี กันให้เป็นภัยวิเศษคิด กษัตริย์ภายหน้าที่จะขึ้นช้างได้อายเรา
จะไม่มีแล้ว" เมื่อเสด็จหน้ากับ พระมหาอุปราชา จึงเข้าชนช้างกันตัวต่อตัว ช้างพระมหาอุป
ราชาดันช้างพระที่นั่งของสืบเสด็จพระนครด้าวถอยเบนไป พระมหาอุปราชาจึงจ้วงฟันด้วย
ของอาวุธพระมาลาเบี่ยงไป เหนือขึ้นช้างพระที่นั่งถอยมาถึงตอไม้ตอหนึ่ง จึงมีกำลังขึ้นดันช้าง

พระมหาอุปราชำเนไปได้ล่างแบกถนัด สมเด็จพระนเรศวรฯ ได้หิจจ้วงพันพระมหา อุปราชำ
ด้วยพระแสงขจร้าวขาดดลข้างสันพระขนมี ส่วนพระเอกาทศรถก็ขึ้นข้างชนะมังจาพะโรแม่ทัพพม่า
ฝ่ายไทยจึงได้ชัยชนะ (สมเด็จพระนเรศวรฯ กับ สมเด็จพระเอกาทศรถ ต่างแต่งพระองค์ทรง
เครื่องพิชัยยุทธ ให้ผูกช้างพระที่นั่งชื่อ พลายภูเขาทอง อันขึ้นระวางเป็นเจ้าพระยาไชยานุภาพ
เป็นพระคชาธารสมเด็จพระนเรศวรฯ เจ้ากรมรามพล เป็นกลางข้าง นายมหานุภาพเป็นควาญ
อีกข้างหนึ่งชื่อว่าพลายบุญเรือง ขึ้นระวางเป็นเจ้าพระยาปราบไตรจักร ผูกเป็นพระคชาธารสม
เด็จพระเอกาทศรถ หมื่นภักดีศารเป็นกลางข้าง ขุนศรีศษ คงเป็นควาญ พร้อมด้วยนายแวง
จตุลสังคบาทพวกทหารคู่พระราชทหุทัยสำหรับรักษาพระองค์ และ กระบวนช้างดั่งกันทั้งปาง
เตรียมรับเสด็จ) ต่อมาช้างพระที่นั่งชื่อพลายภูเขาทองอันขึ้นระวางเป็นเจ้าพระยาไชยานุภาพ
เป็นพระคชาธารสมเด็จพระนเรศวรฯ ช้างพระที่นั่งที่ชนะศึกก็พระราชทานชื่อว่า “เจ้าพระยา
ปราบหงสาวดี” พระแสงขจร้าวที่ทรงประพระมหาอุปราชำก็ปรากฏนามว่า “เจ้าพระแสงนพลพ่าย”

ประวัติความเป็นมาของการเขียนภาพ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

(พ.ศ.๒๔๖๔ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ โปรดเกล้าฯ ให้จ้างพระยานุศาส์นจิตรกร ด้วยเงินในสัญญา จำนวนเงิน ๘,๐๐๐ บาท. เขียนสีน้ำมันพระราชพงศาวดารสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ในพระวิหารวัดสุพรรณดาราม ราชวรวิหาร อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ผนังด้านหน้าพระประธานเขียนภาพสมเด็จพระนเรศวรฯ ทรงกระทำยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชา เต็มทั้งผนัง และ ระหว่างช่องหน้าต่างเขียนเล่าเรื่องตั้งแต่พระสยามเทวาธิราชทูลอัญเชิญพระนเรศวร คือ พระอศักรแบ่งภาคลงมาอุบัติในมนุษย์โลก เป็นตอนที่ ๑ ไปจนจบเมื่อสมเด็จพระเอกาทศรถอัญเชิญพระบรมศพมาสู่พระนครศรีอยุธยา พวกราษฎรพากันไปสักการะพระบรมศพ ผนังเหนือบานประตูหน้าต่างด้านซ้ายพระประธาน เขียนขุมนมเทพธิดา ด้านขวาเขียนเทพบุตร เทพทั้ง ๒ ด้าน ล่องลอยอยู่ท่ามกลางกลุ่มเมฆ ไปรยดอกไม้ หันพระพักตร์ไปทางพระประธาน ส่วนผนังด้านพระประธานเขียนประชุม ท้าวจตุโลกบาล และ บริวารพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงพอพระทัยในฝีมือพระยา อนุศาส์นจิตรกรนี้มาก ถึงกับพระราชทานค่าจ้างเพิ่มเป็น ๑,๐๐๐ บาท. พระยานุศาส์นใช้เวลาเขียน ๑๑ เดือน งานจึงเสร็จ มีลูกมือเป็นช่าง เป็นผู้ช่วยคนหนึ่งชื่อ นายฉิม ศุภเสถียร) ว่ากันไปแล้วท่านพระยานุศาส์นจิตรกร ได้ใช้เงินไปเป็นค่าว่าจ้างคนมาเป็นแบบ และ ค่าสี จินเงินหมดเกลี้ยง เมื่อท่านเขียนภาพเสร็จแล้วเงินก็ไม่เหลือ ท่านพระยานุศาส์นจิตรกร จำเป็นต้องจำหนาย หรือ ขาย นาฬิกาพก ที่นำติดตัวมาด้วย เพื่อนำมาเป็นค่าพาหนะเดินทางกลับกรุงเทพ ฯ

การให้ผูกใจคน
ให้ธรรมนำจิตใส
เลือกให้ได้เกณฑ์กฎ
หลงให้เหมือนหลงเดิน

เวอร์ชันให้เอ๋ย
โลกขาดให้ไม่เวอร์
พระสูตรทรงธรรมเสริญ
เสียเวลาฆ่าตัวเอง

พระครูปริยัติสุกิจ (มหาทอง)
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร
ผู้ประพันธ์

